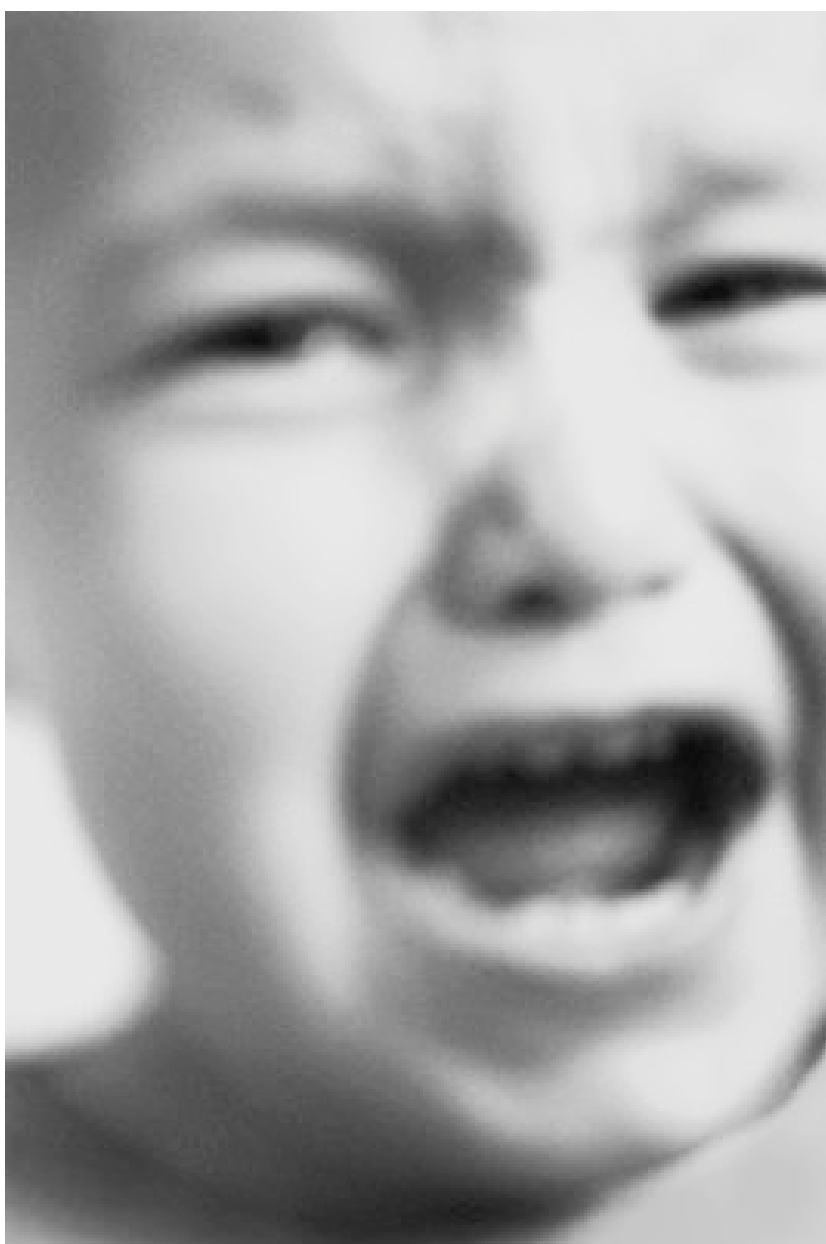

Annexes

L'ahir i l'avui de

Les rebequeries

1. Introducció

És sorprenent com una situació inesperada pot provocar en el infant una resposta desmesurada, escandalosa i tot sovint desagradable.

Les rebequeries, solen convertir-se en un comportament freqüent entre els 2-3 anys d'edat que apareixen quan el nen ha de superar una etapa difícil del seu desenvolupament. Els nens reaccionen així per aconseguir alguna cosa que no ho han pogut aconseguir amb paraules, mostrant exteriorment els seus desitjos amb ràbia i frustració.

Sovint les rebequeries s'associen a defectes del comportament o de l'educació.

Des de petita, sempre m'han agradat els nens petits i he tingut clara la meva vocació professional: ser mestra.

Quan va arribar el moment d'escollir el tema del treball de recerca, em feia il·lusió fer-lo sobre algun tema que tingués relació amb els nens petits, amb les carreres que vull estudiar: magisteri i pedagogia.

A vegades m'agradaria donar un tomb pel passat i veure com funcionaven les famílies abans, si realment és certa la teoria que avui en dia els nens petits estan més malcriats que abans i que per això, els nens fan més rebequeries que antigament.

Per tant, un cop escollit el tema: les rebequeries, em baso en la hipòtesis de si realment ha canviat el model familiar i educatiu d'anys anteriors amb els actuals.

Per dur-la a terme, he fet un estudi comparatiu mitjançant unes enquestes a pares, diferenciades en 4 etapes generacionals: des dels anys 50-70 fins avui.

2. Metodologia

Un cop vaig decidir el tema del meu treball de recerca i vaig plantejar una hipòtesi, amb l'ajuda de la Pili Matamala, professora d'educació infantil, em vaig posar a buscar informació sobre les rebequeries.

En aquest treball he utilitzat el mètode hipotètic-deductiu, és a dir, a partir d'una hipòtesi, comprovar-la mitjançant l'anàlisi, en el meu cas, d'enquestes, ja que tota la informació que necessitava sobre l'educació d'abans i ara, la necessitava dels pares, havia de trobar la resposta en l'experiència personal de cada persona que contestava. Així doncs, primer de tot, vaig decidir comparar quatre períodes: des dels anys 50-70 fins avui, per tal de poder veure clar aquest canvi. Després, vaig cercar informació per tal de poder encaminar les preguntes de l'enquesta.

A part de Internet, vaig trobar un llibre molt bo que es titula Sobrevivir a los berrinches de Heike Krauss i Rasso Knoller. Aquest llibre em va facilitar molta informació i m'ha estat molt útil durant la realització del treball.

Mentre anava llegint, anava pensant preguntes per a l'enquesta. En un principi, em va costar fer l'enquesta, ja que no sabia com encaminar-la i vaig anar a parlar amb la meva tutora del treball de recerca: la Meritxell Serra. Ella em va ajudar i em va donar idees per tal de centrar-me una mica més. Després de parlar amb ella, vaig plantejar una sèrie de preguntes per a l'enquesta, i vaig anar a veure a la Pili Matamala, ja que no era tan senzill. L'enquesta havia d'estar pensada en tots els sentits. Havia de ser una enquesta en la qual les preguntes fossin senzilles però a la vegada, amb contingut, ja que les respostes serien la solució de la meva hipòtesi.

Amb l'enquesta acabada, vaig imprimir-ne unes 100 per tal de començar a repartir-les. Primer de tot, vaig repartir-ne a educació infantil i vaig començar-me a moure per diferents classes, família, amics, mares de l'escola...

Paral·lelament, mentre anava repartint enquestes, anava buscant informació.

Quan va arribar l'estiu, ja tenia unes 100 enquestes contestades i tota la informació sobre les rebequeries.

Vaig anar un cap de setmana a casa la meva tia per tal que m'ajudés a analitzar les enquestes.

Primer de tot, vàrem classificar les enquestes en els quatre períodes. Vàrem agafar un full de paper i varem dibuixar-hi una quadrícula. En la part superior, estaven les 15 preguntes amb l'opció (a,b,c..) i verticalment el nombre d'enquestes.

Tot analitzant les enquestes, em vaig donar compte que en algunes preguntes, molts pares afegien una altra opció, per exemple, en la pregunta 5: cada quan mira el seu fill la televisió?, molts pares del període d'anys 50-70 em contestaven que no hi havia televisió en aquella època, o per exemple, en la pregunta 12: fa rebequeries el seu fill?, molts pares també d'aquest període em contestaven que en aquella època no en feien. Per tant, en veure que no eren solament uns pares que em contestaven aquestes opcions afegides, sinó que eren més d'un, vaig optar per afegir-les, és a dir, que en el moment de fer la gràfica, les tindria en compte. També, vaig decidir que en la primera pregunta: Quants fills té?, classificaria les respostes de la següent manera: entre 1-3 fills, correspondria a l'opció **a**, de 1-5 fills l'opció **b** i més de 5 fills, l'opció **c**.

Mentre jo anava dictant, la meva tia anava anotant. Un cop vàrem acabar les 100 enquestes, vàrem crear un full d'excel amb totes les dades, és a dir, el nombre de persones que havien respost cada opció a cada pregunta.

Em vaig posar en contacte amb la Meritxell i la vaig posar al dia de tot el que havia fet, però 100 enquestes no eren suficients. També em va dir, que havia de començar a redactar, de manera que pel setembre ja estigués tot redactat.

Al llarg de tot l'estiu, em vaig espavilar per aconseguir la resta d'enquestes: vaig anar a les piscines i al pavelló municipal de Sils...

No només em vaig dedicar a repartir més enquestes, sinó que també anava avançant en la teoria.

Ja tenia tota la informació sobre les rebequeries, però no era suficient. Havia d'endinsar-me més i estudiar més les característiques d'un nen...,és a dir, a psicologia evolutiva o desenvolupament d'un nen fins els 3 anys d'edat. Vaig buscar informació sobre la psicologia evolutiva i sobre Jean Piaget, ja que la seva teoria explicava molt bé part del desenvolupament d'un nen.

Un cop vaig tenir tota la informació completa, vaig dedicar-me a ordenar-la, llegir-la, entendre-la...,és a dir, a fer-la meva. Entès tot, vaig començar a redactar.

Redactada tota la teoria, vaig seguir repartint enquestes i gràcies a la Dolors Turón, mestre de l'escola de Sils, vaig poder obtenir-ne més.

Quan vaig aconseguir les enquestes que em faltaven, vaig analitzar-les, però aquest cop diferent, ja que no calia fer un altre cop la quadrícula i un altr full d'excel, sinó que en la mateixa full d'excel de cada període, anava afegint el nombre de persones que responien cada opció.

Al acabar totes les enquestes, em vaig donar compte que no estava ben fet, ja que al no tenir un nombre de mostra equivalent en cada període, els resultats no eren correctes.

Vaig parlar amb la Meritxell per plantejar-li el problema i per si en lloc d'analitzar 200 enquestes, podia analitzar-ne 160, i així obtenir un nombre exacte d'enquestes a cada període, ja que en aquelles dates, era difícil poder aconseguir gaire enquestes més.

Com la resposta va ser afirmativa, vaig començar a treballar-ho. Només em calien 20 enquestes més que ben aviat em van tornar contestades.

Un cop analitzades, ja ho tenia tot i vaig poder fer les gràfiques.

Ara només em faltava la part més interessant del treball, unir la teoria amb la pràctica.

Després de tenir les 15 gràfiques amb l'explicació comparativa, he pogut reafirmar la meva hipòtesi.

Ara que miro el treball objectivament, puc sentir-me orgullosa de tot el que he treballat.

Encara que en molts moments en la realització del treball m'he estressat, ara puc dir amb certesa, que ha valgut la pena, ja que al cap i a la fi, no m'ha quedat tan malament.

3. Part teòrica

I. Rebequeries

I.1. Definició.

Les rebequeries són conductes absolutament normals en el comportament dels nens petits, per tant, no hauria de ser un motiu de preocupació.

Els nens, de ben petits aprenen que mitjançant el plor poden cridar l'atenció (de fet, durant alguns períodes en la seva infantesa, és del únic mitjà que disposen).

El problema sorgeix quan l'infant utilitza aquest plor per obtenir alguna recompensa, per aconseguir alguna cosa; tan sols pel fet que els seus pares li reguin alguna cosa o per frustració o bé per qualsevol altre motiu.

Quan el nen obté el que desitjava dels pares, deixa de plorar, recompensant així als pares de manera que desapareix la incòmode conducta del nen.

D'aquesta manera el nen domina la situació i ell mateix escull com solucionar els problemes.

Així, es crea un mecanisme que, si no s'evita a temps, serà difícil d'eliminar, de tal manera que la personalitat del nen, s'inclinarà cap al egoisme, la intolerància, la manipulació.

Tot i així, s'ha de tenir en compte que, encara que sembli que està fora de control, aquest comportament d'oposició és sovint una part normal del desenvolupament dels nens entre 2 i 3 anys i que tendeix a desaparèixer als 4 anys, quan els nens comencen a desenvolupar el control necessari i d'aquesta manera les rebequeries cessen.

Les rebequeries són més fàcils de reconèixer que de definir, encara que molts psicòlegs s'han atrevit a donar una definició exacte, com per exemple:

“resistencia interna y externa, irracional y arbitraria, emocionalmente negativa a las exigencias del entorno, en especial si va unida a una autoridad”¹

Típicament, solen ser plors, crits, picar de peus, tirar-se a terra i altres manifestacions de ira i de frustració. Altres maneres d'expressar-ho no tan dramàtiques podrien ser queixar-se, irritar-se o bé xisclar.

Quan fan una rebequeria, per una banda, senten la frustració i la ira, però també senten vergonya i tristesa. Més que res, ells senten una falta de control i una impossibilitat per comunicar les seves emocions. Ells volen ser escoltats i volen manifestar a tothom la seva frustració, és a dir, aquella vivència emocional davant una situació en la que un desig, un projecte, una il·lusió o una necessitat no es satisfà o no es du a terme.

Dit d'una altra manera, les rebequeries són comportaments on predomina la còlera mitjançant els quals el nen manifesta les seves emocions, la seva incapacitat per fer o aconseguir alguna cosa que desitja abans d'aprendre-les d'una manera socialment acceptable, és a dir, una descàrrega emocional sense control.

Però també hem de veure una rebequeria com signes positius i expressius de una personalitat en formació, ja que si no dóna senyals d'oposició, aquell nen té por de manifestar el que vol, el que sent.

¹ Enciclopedia Brockhaus, pg 14

L'objectiu de les rebequeries es atraure l'atenció dels adults, per demanar alguna cosa, necessitat o desig, per protestar, per alguna cosa que se'ls ha tret o bé per escapar d'alguna situació que no els agrada.

Per això, també podríem definir-ho com una descàrrega emocional sense control del temperament.

Des de la perspectiva dels nens, una rebequeria és la possibilitat d'articular les seves necessitats. No ho fan per malícia, sinó per pura desesperació, per desfogar-se de la seva decepció.

Per ells, és una etapa de rebel·lia, la primera etapa de trobar-se amb si mateixos, o també una etapa d'exploració, on exploren el propi <jo> en un món nou i desconegut.

“En esta edad, el factor desencadenante de tales arrebatos de furia en los niños es la profunda desesperación que les produce el hecho de que sus padres no reconozcan lo que en ese momento es sumamente importante para ellos”²

Els nens ja no són nadons, sinó persones amb una voluntat que cada vegada creix més i volen conèixer i experimentar l'entorn per si mateixos.

- **Epidemiologia:**

L'epidemiologia és la ciència que estudia la freqüència de les malalties o costums i conductes en les poblacions humanes. En el cas de les rebequeries ens diu que:

El 50-80% dels nens de 2 a 3 anys tenen rebequeries al menys un cop per setmana i el 20% al menys diàriament.

El 60% dels nens de 2 anys tenen rebequeries freqüentment i continuaran tenint-les als 3 anys. D'aquests, el 60% continuaran fent-ho als 4 anys.

Les rebequeries explosives predominen en el 5% al llarg de tota la infància.

Les rebequeries importants venen sovint acompanyades d'altres trastorns de la conducta significatius, com trastorns del somni o la hiperactivitat.

Les rebequeries no es relacionen amb el sexe o la classe social ni tampoc existeix una predisposició genètica o familiar.

² Psicólogo infantil alemán Ulrich Diekmeyer

I.2. Factors que contribueixen:

A grans trets podem assenyalar que hi ha diversos factors que contribueixen a fomentar les rebequeries, a que perdurin en el temps o a que esdevinguin un problema en el desenvolupament de la personalitat del nen. A aquests són els factors del desenvolupament, temperamentals, ambientals i orgànics

I.2.1. Del desenvolupament: Les rebequeries apareixen quan les emocions negatives de ira o de frustració sobrepassen la capacitat del nen per controlar-les. En els nens petits, hi ha un conflicte entre els seus desitjos d'autonomia i les limitacions que se li imposen a una edat en la que no posseeix un desenvolupament suficient del llenguatge per poder expressar amb paraules les seves necessitats o sentiment, ja que el llenguatge és habitualment massa immadur per poder-ho expressar. Això li crea frustració i un estrès emocional. Al llarg del temps, l'aparició del llenguatge contribueix a la disminució de les rebequeries, ja que amb la possibilitat d'expressar i verbalitzar, el nen es descarrega parlant i no a través de respostes físiques.

També s'ha de tenir en compte que els nens als 2-3 anys passen per la primera etapa de la individualitat. Descobreixen que són diferents entitats que els seus pares i que poden dominar les situacions, però no tenen mitjans per fer-ho. A més, són moltes les decisions que els nens volen prendre independentment, ja que els nens experimenten amb la independència i per aquest motiu intenten buscar-la (què posar-se de roba, on anar, quina llaminadura agafar...), però no poden fer-ho. Per tant, com no poden parlar, la manera de manifestar el que volen és fent una rebequeria, el nen intenta manifestar la seva autonomia.

I.2.2. Temperamentals: El temperament exerceix un paper important. Els nens nerviosos, tendeixen a expressar els seus sentiments d'una manera dramàtica, per tant, és més probable que les seves necessitats siguin sovint frustrades. Aquests nens de temperament explosiu, necessiten estimulació positiva. Les seves bones conductes i l'esforç per controlar-se han de ser elogiats i premiats pels pares mitjançant abraçades i comentaris agradables.

Cal distingir el temperament del caràcter. La millor manera de definir el caràcter és la que va utilitzar Santos (2004): "*el carácter es el sello que nos identifica y diferencia de nuestros semejantes, producto del aprendizaje social.*", i que passa per un procés

evolutiu que es desenvolupa completament en el final de l'adolescència. En canvi, segons Gaitán (2006,2) *"el temperamento es la base biológica del carácter y esta determinado por el proceso fisiológico y factores genéticos que inciden en las manifestaciones conductuales."*

Per tant, una persona pot tenir un temperament agressiu, però a mesura que es va educant...va millorant o empitjorant el seu caràcter, és a dir, és modificable; en canvi, el temperament no.

I.2.3. Ambientals: Les rebequeries poden associar-se a un cert nombre de factors ambientals, com podrien ser l'estrès familiar, depressions i malalties a l'entorn familiar o dels pares, càstigs, la incapacitat de marcar uns límits fixes..., és a dir, l'entorn del nen.

L'entorn del nen, inclou:

- L'activitat laboral dels pares: Fins fa poques dècades, les dones es dedicaven en els medis urbans quasi exclusivament a desenvolupar les feines de la casa i a criar als seus fills. Aquesta situació, és la responsable que moltes dones visquessin únicament per a la seva família, sense tenir un espai propi que les permetés relacionar-se socialment i professionalment. Avui en dia, la condició de les dones, ha canviat i un gran nombre de dones treballen fora de la seva llar i tenen responsabilitats afegides. Malgrat tot això, les dones també s'encarreguen dels seus fills i de la casa, la qual cosa les converteix en dones, mares i treballadores a la vegada. La reincorporació a la feina dels pares és un moment crític, ja que suposa un dolor de separació diari que afecta tant als nens com als pares.
- La separació dels pares: El conflicte perllongat en la vida familiar, té efectes perjudicials en l'equilibri emocional dels fills. Aquesta pèrdua d'estabilitat, de les pautes de referència, de la llar..els crea un malestar, encara que al principi estiguin eufòrics per la perspectiva de una nova vida sense tants problemes. Pel contrari, en alguns nens apareix l'estrès defensiu davant el canvi. També poden sentir-se culpables en algun moment de les desavinences dels seus pares a causa de la seva conducta revolta, per les seves preferències cap al pare o la mare. Els nens amb els canvis familiars, són molt sensibles, ja que no saben com serà tot i per a quin motiu. Les separacions, també suposen un

canvi d'entorn vital. Aquest canvi, pot resultar una experiència que desperti en el nen por, ja que el seu món quotidià canvia i els genera molta inseguretat.

- Canvis freqüents de persones de referència: Els nens, necessiten un marc estable en el qual es puguin desenvolupar i les persones de referència formen part d'aquest marc. Quan un nen té una persona de referència, inicia una relació íntima amb ella i canviar freqüentment, pot ocasionar en el nen, por a les pèrdues de persones. Per tant, quan hi ha algun canvi, s'ha de preparar bé al nen per evitar la separació inesperada
- Fills únics: Que un nen sigui malcriat, no depèn de si és fill únic o no, sinó que depèn dels pares, de la educació que li donin; encara que els pares amb un fill únic, tendeixen a estar més pendents d'ells. Però a vegades no és tanta l'atenció que proporciona al nen una seguretat, estabilitat, confiança...sinó que és més por a que al nen li passi alguna cosa i com a conseqüència, no es deixa que el nen es diverteixi amb algunes activitats que podrien ser molt satisfactòries per a ell, que assumeixi les responsabilitats i decisions pròpies de la seva edat. Els fills únics, al no experimentar picabaralles típiques entre els germans, els fills únics poden tenir més dificultats per madurar emocionalment i sobretot si els pares tendeixen a sobreprotegir-los. Per això, els fills únics necessiten relacionar-se, compartir, competir i experimentar picabaralles amb els nens de la seva edat.
- Els gelosia entre els germans: És una situació natural que sorgeix per sí mateixa, un fenomen natural a conseqüència de la rivalitat que s'estableix entre ells. No es poden evitar, però si procurar potenciar una relació sana entre germans i reduir les discussions fins a un nivell acceptable. Normalment la gelosia ve potenciada: per la necessitat d'atraure l'atenció dels pares o de tenir més atenció que altres germans, per la comparació amb els germans i la necessitat de sentir-se superior als altres o bé per el desig d'aconseguir més coses o privilegis que els altres germans. Solen ser causats per 4 motius: per l'afany de conservar de manera exclusiva tot l'afecte de un o d'ambdós progenitors, ja que no el vol compartir amb ningú, per la integració de un nou germanet que fa que el nen se senti destronat ja que els pares estan més pendents del nadó o estan més cansats, quan els nens creixen una miqüeta perceben en els pares certs favoritismes cap algun altre germà o bé perquè a vegades els nens no es veuen com una persona amb característiques pròpies i úniques i no troba el seu lloc. Cada fill, ha de conèixer la seva posició dins la

família i cada un dels fills haurà de complir unes regles diferents que depenen de l'edat i del seu desenvolupament.

I.2.4. Orgàniques: Tot tipus de malaltia, al·lèrgies, deficiència (endarreriments en el llenguatge, pèrdua d'oïda, vista...), dificultats de concentració, nens inquietos..s'associen tots ells a un augment de les rebequeries. També poden estar incrementades en el autisme, lesions cerebrals traumàtiques i en el retràs mental greu.

- L'obstinació: "Los niños que nunca han sido rebeldes no se han desarrollado con normalidad"³. Massa rebeldia tampoc és normal, però s'ha de tenir en compte que nomès hi han transtorns quan els pares passen per alt constantment les regles educatives fundamentals.

- Minusvalia física: Les rebequeries no es deuen a la minusvalia en sí, sinó a un tracte equivocat. Un nen minusvàlid, s'ha de educar com si no ho fos, combinant la comprensió amb l'exigència, perquè sinó creixen malcriats i se li han de posar unes normes fixes, sense que les seves condicions físiques li privin d'elles.

I.3. Procés de les rebequeries:

1. En els primers mesos de vida, atensem de forma natural i de manera ràpida una sèrie de comportaments infantils, com plorar...ja que ens indica que alguna cosa passa i amb la nostra atenció intentem buscar la supervivència i el benestar físic i anímic del nen. És un ser indefens i se l'ha d'atendre, però aquesta situació es pot mantenir fins els 2, 3 i potser els 4 anys.

2. Durant aquest temps, el nen ha estat aprenent que aquesta sèrie de comportaments són sempre atesos.

3. D'una manera natural, el nen utilitza aquests comportaments cridaners quan vol ser atès, fins que ho aconsegueix.

4. El nen segueix prenent consciència que amb aquests comportaments aconsegueix l'atenció dels pares.

5. D'una manera natural, el nen fa ús d'aquestes conductes per aconseguir el que

³ Psicòloga infantil alemana Irina Prekop.

vol, fins que al final ho obté.

6. La repetició d'aquests comportaments i l'obtenció del que desitja, li ensenya alguna cosa nova: la voluntat dels adults es pot doblegar si fa ús de les respostes adequades com són els plors, els crits..A aquesta manera de comportar-se es pot nomenar definitivament rebequeries, que al llarg del temps es pot complicar si no es reconduïx.

7. Els pares li expliquen que les rebequeries no és el mitjà més correcte per demanar les coses. El nen contesta positivament però acaba fent el contrari.

El nen segueix fent rebequeries i sovint en els moments més inoportuns.

8. Els pares es comencen a preocupar ja que no controlen la situació. El nen tan sols fa que fer rebequeries. **Que poden fer?**

- No han de premiar de cap manera la seva rebequeria. La millor forma d'evitar-ho, és ignorant-lo.
- Si no s'aconsegueix controlar la rebequeria, el millor és adoptar una actitud de indiferència. No han de manifestar que estan enfadats, no han de fer promeses ni tampoc amenaçar-lo.
- També és important no cedir, és a dir, mantenir la seva decisió fins al final.
- Un cop començada la rebequeria, és difícil aturar-la, per tant, no intentar raonar amb el seu fill, ja que no l'escoltarà. Deixar que ell mateix recuperi el control i després assumir una actitud amistosa i intentar normalitzar les coses.
- Entorn a la situació s'ha de intentar crear un clima de tranquil·litat, no renyar al nen, no cridar-lo ni tampoc picar-lo. El nen no pot percebre que la seva conducta altera als pares.
- Quan estan fent una rebequeria, utilitzar paraules com "estàs fora de control" o "descontrolat", però mai descriure'l com un nen "dolent" o "boig".
- Alguns nens, necessitaran ser abraçats fortament al mateix temps que se'ls diu que tractin de controlar-se amb una veu tranquil·la i ferma.
- Si la rebequeria va a més i el nen es torna agressiu, apartar tots els objectes i coses que pugui trencar del seu camí.
- Per suposat que no se li ha de concedir el que volia, ni tampoc donar-li premis perquè pari la rebequeria. En les fases inicials, una dosi de bon humor i, si és possible, distreure al nen amb una altra activitat o objecte.
- El càstig és un dels mètodes més freqüents i, per això, s'ha d'utilitzar amb comptagotes i cautela. En primer lloc, un càstig repetit moltes vegades, acaba perdent el seu poder sancionador i corrector. En segon lloc, amb el càstig, està

posant tots els seus sentits en el seu fill, ja que encara que no hagi aconseguit el que volia amb la rebequeria, ha aconseguit ser el centre d'atenció.

- Encara que sembli estrany, el nen s'acabarà acostumant als càstigs i, és més, l'utilitzarà com una "recompensa afectiva". El càstig té efectes passatgers i d'aquesta manera no s'aconsegueix eliminar les males conductes del nen.
- Després de la rebequeria, evitar declaracions humiliants i evitar també parlar sobre el tema. Tampoc se l'ha de castigar ni cridar, sinó tot el contrari, donar-li seguretat i afecte explicant-li que la seva conducta ha estat inadequada, però sense mimar-lo massa ni donar-li premis.

I.3. Com evitar una rebequeria? Encara que moltes vegades les rebequeries apareixen sense avisar, els pares poden preveure quan el nen s'està enfadat. És important conèixer les situacions en les quals el seu fill té més possibilitats de fer una rebequeria i prevenir-les.

- Posar la casa <a proba del nens>, amb l'objectiu de reduir el nombre d'ocasions en les quals els pares es vegin obligats a dir que <no>.
- Permetre que els fills realitzin petites eleccions freqüents. Sempre que sigui possible, oferir al nen la possibilitat d'escollir entre varies opcions disponibles.(com per exemple: <vols prendre la llet en un got blau o vermell?>)
- Limitar les frustracions atenen al temperament del nen i als seus ritmes: si sabem que és un nen nerviós, entendre que necessitarà córrer.
- Els nens tendeixen a tenir més rebequeries quan estan cansats (per exemple, quan no han dormit la migdiada), ja que són menys capaços de fer front a les situacions frustrants. Per tant, en aquest cas, seria bo evitar-li al nen no fer la migdiada.
- Avisar al nen amb temps. Quan els pares hagin de marxar i el nen està jugant, no avisar-lo 5 minuts abans o demanar-li que deixi de jugar immediatament, perquè no ho farà. (exemple: Donar-li un despertador i dir-li que quan l'agulla estigui en aquest número, sonarà el despertador i hauran de marxar). Un altre manera d'evitar rebequeries seria integrant el joc del nen en el pla del dia.
- Els nens diferencien ben aviat entre els <nos> durs (<no es juga amb el ganivet>) i entre els <nos> dèbils (<no es mengen galetes abans de sopar>). És important establir normes coherents, raonables, clares i sobretot no canviar-les, perquè el nen pugui conèixer clarament els seus límits. Sempre han de ser les mateixes normes.

- No posar-se al mateix nivell del nen, perquè sinó es don compte que amb les rebequeries pot aconseguir el que vol, però tampoc utilitzar aquesta superioritat per controlar la situació. El nen ha de veure que malgrat que no està d'acord amb el seu comportament, els segueixen estimant-lo igual.
- No prometre als fills coses que saben que no poden complir, perquè sinó trenquen la relació de confiança.
- De la mateixa manera, si li ha tret un joguet al seu fill, no tornar-li, ja que així entendrà al pas del temps, que l'ha de prendre seriosament.
- Reforçar els comportaments positius, és a dir, entre altres coses fer-li cas i alabar-lo quan la seva conducta és adequada. El nen vol l'atenció dels pares i si la aconsegueix quan fa coses dolentes, li estaran ensenyant que aquest és el comportament adequat per aconseguir el que vol.
- Els nens imiten, per això els pares han de donar bon exemple i unir-se. També és important posar-se d'acord amb els altres adults (de l'escola,, familiars..) en quant a la forma de manejar les rebequeries. Si decideixen una cosa i un altre adult l'anul·la, el nen els acabarà dominant i sabrà amb qui s'ha de comportar d'una manera o una altre.
- No donar als fills arguments abstractes, en aquest cas és més útil una distracció creativa.
- Han de procurar donar prohibicions sensates, és a dir, amb sentit i comprensives per al nen.
- Fer normes que els pares saben que poden complir, i a més necessàries, perquè si es marquen prohibicions absurdes, o està provocant que el nen faci el que esta prohibit o al cap del temps no s'atrevirà a fer res. Per tant, se li han de donar normes restrictives per tal que el nen sàpiga distingir entre el que és perillós i el que no, i per a que aprengui el valor dels objectes.
- Ser tolerant i establir limitacions generoses (no passa res si un dia el nen va amb un mitjó de cada color a l'escola).
- Convèncer en lloc de prohibir⁴ (si el nen no vol obeir, deixar que aprengui amb les seves pròpies experiències).
- No abusar del xantatge, ja que els nens s'acostumen ràpid a reclamar per els seus bons comportaments.

⁴ Un exemple es pot veure en una seqüència de la pel·lícula "Matar a un ruiseñor"

- Prendre's seriosament al nen, a vegades és més important el temps i les seves activitats que el que els pares estan fent en aquell moment o el seu treball.

I.4. Autoritat

Els pares són els que imposen les normes en una casa. Ells corregeixen, premien o castiguen.

Per als nens, les autoritats més significatives són l'escola i la família. A la família amb els pares i a l'escola amb els tutors i professors més immediats. És a dir, les persones que prenen decisions concretes i les poden ajudar en el dia a dia.

Aquestes dues autoritats, s'han de posar d'acord, pel bé del nen i perquè són complementàries.

Es complementen perquè la família no pot donar al nen un desenvolupament intel·lectual i social suficient, ni tampoc pot desenvolupar certs aspectes de la personalitat. L'escola difícilment pot donar l'intimitat, l'afecte, la seguretat, els valors bàsics...

Per tant, s'ha de tenir en compte que dins l'àmbit familiar, no pot haver-hi divisió de papers educatius, és a dir, els pares no es poden dividir les funcions. Per exemple: la mare fa de "bona" i el pare de "dolent". Tampoc pot haver-hi desacords freqüents davant els nens, cal tenir uns criteris acordats i en cas de discrepància resoldre'ls en un altre moment. Pot haver-hi distinció d'estils educatius, segons el seu temperament i el seu sexe.

De la mateixa manera, tampoc s'han de portar els fills a l'escola amb l'intenció que allà ja els educaran, ja que forma part també de la responsabilitat dels pares.

Tota autoritat és un poder per poder dur a terme una missió. Mira cap a un objectiu; es pregunta per què existeix, com a autoritat.

El concepte d'autoritat s'identifica amb el de servei, ja que es tracta de continuar la creació, d'ajudar a créixer.

En el cas d'autoritat familiar, la missió de creixement seria:

- Donar el ser.
- Proporcionar el creixement biològic.
- Proporcionar el creixement humà, que pot constar de 3 nivells:
 - a) Nivell de preparació, que el fill tingui una bona preparació. Per a adquirir-lo els pares acudeixen a les institucions educatives

- b) Nivell del caràcter, fomentar la seguretat en sí mateix, l'equilibri, la sociabilitat, per tal que el fill tingui un bon caràcter.
- c) Nivell ètic, promoure el sentit de la vida, la responsabilitat moral, per tal que el fill sigui una bona persona, íntegra.

I.4.1. Com es produeix aquest creixement humà?

El nen no és un objecte, no se li dicta el creixement, ja que així seria un autoritarisme excessiu i un fracàs. La persona que educa no imposa el creixement ni la maduresa. Al nen se l'ajuda, se l'anima, se li proporcionen les condicions, el medi ambient; com a la planta se li proporciona la terra, l'aigua., l'adob....però tampoc es tracta de deixar fer, ja que d'aquesta manera seria l'extrem contrari del autoritarisme. (*laisser faire*, un corrent francès oposat a l'autoritat).

I.4.2. Quins són els diversos papers dels pares per ajudar a aquest creixement complexa de la persona?

Els pares, com tot educador, intenten ser més o menys hàbils en una sèrie de papers o funcions que constitueixen l'exercici de la seva responsabilitat, i que podrien ser les següents:

- Proporcionar afecte, convivència, il·lusió, acceptació. És l'aspecte afectiu
- Comunicar-se a través del llenguatge del gest, els consells i sobre tot, d'escoltar amb interès el que diuen i com ho diuen. Això suposa saber estar relaxadament amb els fills, parlar sense cap intenció de convèncer-los dels criteris dels pares i els seus punts de vista, és a dir, conversar sense pretendre res a canvi.
- Prendre decisions que tenen relació amb saber manar. Manar amb equilibri entre debilitat i exigència. Manar d'acord amb la psicologia evolutiva de cada edat i manar posant-se d'acord mútuament el pare i la mare.
- Ser model d'identificació a través de l'equilibri de la personalitat i de la coherència entre el que diu i el que fa, és a dir, predicar amb l'exemple, tenir valors autèntics i saber justificar-los. Aquest és l'aspecte del testimoni.
- Proporcionar els elements materials suficients per al creixement; la qual cosa està relacionat amb el treball dels pares i l'economia de la família, com serien

els elements com els aliments, el vestit, la casa... i els elements culturals (escola, activitats extraescolars...)

Una de les conseqüències pràctiques d'aquestes característiques de l'autoritat familiar podria produir-se amb l'excessiva satisfacció sense eficàcia, és a dir, una família afectiva i dèbil, que pot portar al món nens/adolescents desorientats, incapaços d'esforçar-se o bé amb l'excessiva rigidesa de l'autoritat, que tendeix a produir personalitats tímides i insegures.

Aconseguir aquest equilibri és difícil però possible.

A continuació veurem la relació entre aquests diversos papers i el compromís que duen en sí mateix:

- Ensenyar hàbits: a pentinar-se, saludar, anar amb bicicleta, manipular l'ordinador, aprendre idiomes, portar-los a un col·legi adequat..., tot això és exercir de pares, però no compromet massa com a persones.
- Donar afecte, acceptar-los tal com són, realitzar amb els fills una autèntica comunicació, que és el do per tal que després s'obrin als altres. Aquest és un nivell major de ser pares/mares, ja que compromet com a persones, perquè exigeix amor autèntic, presència, convivència, atenció als problemes afectius.
- Ajudar-los a aconseguir un sentit a la vida, una maduresa moral. Aquest també és un nivell més gran a ser pares/mares, ja que compromet encara més com a persones, perquè exigeix a ser coherents amb el que diuen i el que fan; els impulsa a clarificar les seves confusions sobre els valors humans i cristians; a saber el que diuen i perquè ho diuen, aprenent poc a poc a dir-ho correctament i oportunament.

I.4.3. El lideratge educatiu dels pares

Aquests nivells de compromís concreten la missió educativa amb la qual ajuden a la maduresa, i això constitueix un vertader lideratge educatiu dels pares.

A vegades s'entén lideratge com el carisma que té un polític o un o un personatge públic...perquè té unes qualitats brillants i seductores al parlar en públic o privat. No em refereixo a aquest tipus de lideratge. Em refereixo més aviat a que tots els que tenim una responsabilitat assumida podem realitzar un lideratge de influència ben entesa. El pare i la mare respecte als fills, el professor en relació amb els seus

alumnes, tot el que té una responsabilitat sobre el benestar i el desenvolupament de algú.

Líder en anglès significa conduir o portar. Líder és el que porta a algú de un lloc a un altre o de una situació a una altra. En el àmbit educatiu és la persona que porta o ajuda a moure's cap a la maduresa i intenta treure el millor de cadascú. L'autoritat familiar o educadora es concedeix als pares o professors per poder portar als fills o alumnes per el camí de la maduresa humana; però ajudant, no imposant la maduresa.

Analitzant avui en dia les característiques que ha de tenir un líder, s'insisteix en què no ha de limitar-se a la gestió, ja que gestionar seria organitzar la casa, els horaris, els recursos humans i materials, els pressuposts...La gestió és la base, sense una organització mínima ni una estratègia no es pot dur a terme res interessant. Però la gestió en sí mateixa no garanteix la millora humana, no garanteix una qualitat. Per tant, és necessari que també funcioni el lideratge dels valors humans.

Pot haver-hi famílies molt ben organitzades però amb una capacitat educativa pobre, ja que són pobres en quan a la capacitat d'escoltar, en afecte, en reconeixement positiu, en una equilibrada exigència i fermesa, en el desig de transmetre valors.

S'ha de tenir en compte el projecte educatiu: quin tipus de persona volem educar, quin model d'home o dona tenim en la ment quan eduquem, és a dir, què significa per aquest líder una persona madura i responsable.

Per això, si diem que educar és ajudar a la maduresa, és necessari reflexionar i clarificar el concepte de maduresa

I.5. Obediència

La obediència en sí mateixa és una actitud responsable de col·laboració i participació, important per a les bones relacions, la convivència i el treball productiu.

Obeir és acceptar i complir la voluntat d'una autoritat. També podem anomenar obediència al acte de complir els desitjos d'un altre, encara que no sigui una autoritat. En tot cas, la obediència va lligada al fet de viure en societat.

Que els fills no obeeixen a les ordres que els pares els hi ha donat, és una situació quotidiana i freqüent que, en ocasions, crea un ambient familiar caracteritzat per crits, males cares i sensació de frustració. Per evitar aquests conflictes és important que els pares actuïn d'una forma adequada.

El nen desobedient pot negar-se a complir les ordres que els pares li donen de diferents maneres:

- No fent el que li han indicat, com si no hi sentissin
- Dient que “no” d’una manera explícita
- Expressant la seva desobediència mitjançant les rebequeries.

I.5.1. Però per què és desobedient el fill?

1. Per cridar l’atenció dels pares:

En ocasions, els pares estan pendents dels seus fills solament quan es comporten de manera inadequada. És molt possible que els nens es neguin llavors a complir les exigències dels seus pares, ja que són els únics moments en que aconsegueixen la atenció dels pares, encara que sigui per renyar-los o castigar-los.

2. Al voltant dels 2 anys, els nens passen per una època en que responen a tot que “no”. Els pares no han de confondre això amb una desobediència. El nen comença a ser una mica més independent dels pares i és necessari i saludable per la seva maduresa que ho experimenti. Encara que els pares hagin de comprendre aquesta actitud, no han d’excedir en permissivitat i han de procurar de seguir inculcant-li la costum de obeir.

3. Altres factors que poden motivar al fill ha desobeir:

- No escoltar al que els pares li demanen perquè està distret amb una altra activitat.
- Rebre masses ordres a la vegada.
- Estar habituat a que els pares acabin fent per ell el que li han demanat.
- Saber que els pares repetiran varies vegades la indicació, abans que el fill hagi de respondre.

I.5.2. Què poden fer els pares perquè els fills obeeixin?

- Primer assegurar que el fill és capaç de fer el que els pares li demanen. Pel contrari, els pares han d’ajudar-lo a complir la petició.
- Tractar sempre que tinguin ben clar quines seran les conseqüències positives i negatives de la seva obediència o desobediència.

- Els pares s'han d'acostumar a no repetir l'ordre més d'un cop i mai han d'acabar fent ells la pròpia petició.
- Donar als fills instruccions simples, comprensibles per ell i raonables per la seva edat. Els pares poden assegurar-se que els fills ho han entès bé fent repetir als fills el que li han demanat. També és important que siguin peticions específiques, és a dir, que quedi ben clar el comportament que ha de seguir el fill. Per exemple: és millor dir “no posis els peus al sofà” que dir “portat bé”.
- Els pares li han de donar un nombre d'instruccions racionals i donar-li d'una en una. Els pares mai han de donar la següent petició sense que hagi acabat la primera. Han de tenir en compte que els nens menors de 5 anys no són capaços de comprendre més de 3 peticions a la vegada.
- Oferir-li dues opcions que duguin a terme el mateix resultat per tal que el fill pugui elegir entre una d'elles en lloc de donar ordres o fer preguntes. Per exemple: en lloc de dir-li “Ves a rentar-te les dents” o preguntar-li “vols anar a rentar-te les dents?” , podem plantejar: “vas a rentar-te les dents sol o prefereixes que t'acompanyi?”.
- Explicar al fill les raons per les quals els pares li demanen o li prohibeixen alguna cosa. Aquesta informació, ha de ser adequada a l'edat del nen. Per exemple, a un nen de 3 anys li direm que no pot jugar amb les tisores o amb el ganivet perquè es pot tallar i fer-se molt de mal.
- Exposar d'una manera positiva els resultats de portar-se bé per així motivar al fill a complir allò que més li costa o perquè pugui assimilar una conducta nova. Així podrà comprovar que obeir porta a conseqüències positives per a ell i això l'animarà a seguir per aquest camí. Per exemple: els pares li poden dir “ quan et posis la jaqueta podràs sortir a jugar” o “quan t'hagis posat al llit, t'explicaré el conte que tant t'ha agradat”. És important que els pares compleixin amb el que han pactat.
- Utilitzar un to de veu agradable. És millor que els pares es posin a l'altura del fill (de genolls) i que el mirin directament als ulls, assegurant-se que el fill també els mira als ulls.
- Si els pares intueixen que no es disposa a fer el que li han demanat, preguntar-li si necessita ajuda o ajudar-lo directament per així, poc a poc, s'acostumi a prescindir dels pares i sigui autosuficient. En un principi els pares poden donar ordres als seus fills com si fos un joc, perquè així no identifiqui la obediència amb una cosa negativa. Per exemple: dir-li “ jugarem a veure qui classifica més

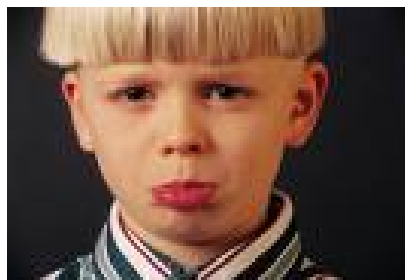
ràpid les joguines per colors..” i així els pares li donen un toc divertit a una tasca que pot provocar cansament o pot no agradar.

- Recompensar quan hagin obeït l'ordre i mai abans que hagin acabat. Quan més immediata sigui la recompensa més efecte tindrà. Els pares han d'acostumar-lo a recompenses afectives i no solament materials. Els pares l'han d'abraçar, alabar i expressar-li la seva alegria sense por a exagerar.

Un joc molt divertit per facilitar que els fills obeeixin pot ser: si al nen li costa, per exemple, recollir les joguines de l'habitació, penjar un dibuix d'unes escales que representin els 7 dies de la setmana i cada dia que compleixi amb la seva obligació, col·locar un adhesiu de color a cada escaló, de manera que anirà ascendint per l'escala i quan hagi arribat al últim escaló, recompensar-lo amb un premi.

I.5.3. I si al final no obeeixen?

- Comptar fins a 5 en veu alta perquè el nen compregui que els pares estan esperant a que faci el que se li ha demanat. Si en aquest temps el fill no ha obeït, sense aixecar el to de veu ni discutir, els pares han de guiar-lo amb les seves mans perquè ho faci. Per exemple: si no vol treure els peus del sofà, li trauran els pares. Si volen que reculli les joguines, l'ajudaran els pares...
- Quan el fill desobeeixi descaradament, malgrat els avisos, els pares no han de perdre el control. Recórrer a la tècnica coneguda com temps fora: no se li ha de retreure res ni discutir amb ell. Enviar-lo sol a una habitació o a un racó aïllat on no pugui entretenir-se amb res durant un període de temps. La recomanació és deixar-lo tants minuts com anys tingui. Allà, tindrà un moment per reflexionar sobre el que ha fet enfadar als pares i per reflexionar sobre les seves desobediències. Per exemple: si el nen plora i fa una rebequeria cada nit perquè no vol anar a dormir, portar-lo amb molta calma a un racó o a una habitació on no pugui fer res. Al principi protestarà enèrgicament però si els pares són constants i es mantenen amb fermesa, comprendrà que no pot guanyar. És probable que la seva resposta sigui plorar i fer més rebequeries. Si els pares volen que el que han fet tingui efecte, l'han de privar de la seva atenció i ignorar la seva reacció. Si els hi fa pena als pares i es posen a

consolar-lo, en altres ocasions tornarà a fer el mateix. En canvi, si té ganes de rectificar, es mostrarà col·laborador o demanarà disculpes . Els pares han de reforçar-lo i animar-lo.

- Reprimenda verbal: Si la desobediència implica perill per al fill o per als altres (creuar el carrer, posar els dits en el endoll, etc), amb un to de veu ferm i energètic, els pares li diran: “No!” o “prou!”. Si és necessari, pararem físicament la seva acció. No entrar en discussió amb el nen, però si en raonaments. Se li ha d’explicar amb objectivitat les possibles conseqüències de la seva acció.

I.6. L’educació

I.6.1. Com ha canviat?

S’ha de tenir en compte, que el que realment ha canviat, és la manera de reaccionar davant una rebequeria.

“ Se amenazaba a los niños con horribles consecuencias si no obedecían a sus padres”⁵

Abans els pares representaven la autoritat absoluta. Però en aquest sistema educatiu no havia lloc per a la voluntat del nen.

A més, els nens eren menys rebels degut a la duresa dels càstigs.

Abans a les cases, solien tenir quatre o cinc fills, i els avis vivien amb tota la família. Per tant, la tasca de l’educació dels nens, quedava repartida entre més membres de la família.

Els canvis en la societat han contribuït a que ara els nens siguin diferents que abans. Anteriorment, els nens passaven el dia amb el pare en el camp o corria per el bosc amb els seus germans, i per això estava massa cansat per després fe rebequeries.

I.6.2. Perquè els nens són més rebels que <en els bons vells temps>?

- Ja no existeix tantes famílies nombroses.
- L’estrès i el ritme de vida quotidiana dels pares es transmet als nens.
- Existeix actualment un conjunt d’estímul a través dels mitjans de comunicació.
- Hi ha menys contacte amb altres nens i adults fora de la família.
- Hi ha menys possibilitats de córrer i de moure’s al seu gust

⁵ Guía educativa del S.XIX

I.6.3. La família

La família ha d'educar amb l'exemple. L'exemple és la millor eina educativa amb la que compta la família. L'exemplaritat de les accions té gran impacte en el nen del qual el seu to vital, l'actitud i els valors dependran en gran part del que observa i imita. La família doncs, és l'escola de vida i els pares, els educadors naturals.

“Això està bé, això malament, així no es fa...” Als pares els dona la impressió que els primers anys dels fills, es passen el dia senyalant el que es pot fer i, sobretot, el que no es pot fer. Molts pares tenen la sensació de dir “no” moltes vegades, o almenys, tenen ganes de dir-ho, ja que els frena la inseguretats de prohibir coses als seus fills. En realitat,

posar límits clars i raonables és una de les tasques més importants perquè els nens no es converteixin en petits tirans.

L'educació dels nens ha de tenir com objectiu fonamental el desenvolupament de persones madures, responsables i autònomes. Si l'afecte, la tendresa i la comunicació són instruments bàsics per aconseguir aquest resultat, no s'ha d'oblidar que imposar límits clars i coherents, encara que sigui complicat i ingrat, és més que necessari. Normalment, als pares els resulta més fàcil i còmode dir que “sí” a tot allò que demanen els fills i deixar-los fer el que volen, però dir un “no” a temps també és convenient i necessari. D'aquesta manera, els pares ensenyen als nens a interioritzar una sèrie de normes i així aconseguir transmetre una disciplina que faran seva des de ben petits fins que, progressivament, es responsabilitzaran dels seus comportaments.

A partir dels 2 o 3 anys poden començar a discriminar entre el que és possible i el que està prohibit. A mesura que dominen el llenguatge estan preparats per entendre els motius de les prohibicions, per això és el moment d'explicar-los per què no han d'acostar-se a una estufa engegada o baixar de la vorera i no simplement dir-los “no toquis” o “no facis”.

Mai resulta fàcil dir “no”, ni totes les famílies són iguals. Cada una té la seva forma d'educar als fills però, encara que a vegades i en determinades edats sigui difícil trobar el terme mitjà entre deixar-los fer i prohibir-los, el més important és ser coherent i mantenir la decisió amb els raonaments més convenients per a cada ocasió. També és

normal i lògic cometre alguns errors ja que moltes vegades un “no” respon més al estat d'ànim dels pares o als propis temors seus que a la situació concreta que s'està sancionant. En aquests casos els nens poden donar-se compta de l'arbitrarietat de la decisió dels pares i inclús, si són grans, qüestionar-la.

És llavors quan és precís parlar amb els fills i ensenyar-los que els pares, com els fills, també es poden equivocar i , si és necessari, els pares s'han de disculpar assumint l' equivocació, ja que ningú és perfecte.

Per últim, és precís tenir en compte que els nens i nenes aprenen molt imitant i observant les actituds dels pares, els valors i comportaments, i , per tant, aquests han de concordar amb les paraules ja que d'una altra manera perdran tot el sentit.

I.6.4. Estils educatius:

1. Què són? Són formes d'actuar dels adults respecte als nens davant de situacions quotidianes, quan s'han de prendre decisions sobre ells o bé resoldre algun conflicte.

Respon a la manera com l'adult interpreta les condicions dels nens, i a la visió que té del món al qual s'incorporaran aquests.

Reflecteix el grapat de conceptes com: autoritat, control, afectivitat, premis/càstigs, comunicació...

2. Tipus d'estils educatius:

- Autoritari: (més control i menys afecte)

Els pares donen unes normes abundants i rígides, són exigents sense raons, critiquen a les persones, tenen poc control sobre els seus propis impulsos i no hi ha diàleg ni negociació. Per això en els nens hi ha una rebel·lia per impotència, una actitud de fugida o engany, rigidesa, baixa autoestima i escassa autonomia i per últim una agressivitat i/o submissió.

- Estil permissiu: (menys control i més/menys afecte)

Per una banda, no hi ha normes o directament no les apliquen, molta flexibilitat en horaris, rutines, eviten conflictes, els deixen fer, deleguen en altres l'educació dels fills, no donen ni premis ni càstigs, senzillament mostren indiferència o més aviat permissivitat i això implica que els nens no tinguin model de referència. Tot això comporta que en els nens hi hagi una inseguretats, una falta de confiança en sí mateixos, baix rendiment escola per no haver tingut hàbits d'esforçar-se, baixa tolerància a la frustració, és a dir, és a dir, mostren sentiments de còlera, de por o de tristesa al posar front al no compliment dels desitjos i canvis freqüents d'humor.

- Estil sobreprotector (menys control i més afecte)

Els pares posen poques normes o no s'apliquen ja que consideren que no estan preparats, hi ha una concessió de tots els desitjos, els hi donen excessius premis i no castiguen, justifiquen o perdonen tots els errors i intenten evitar tots els problemes. Com

a conseqüència, els nens mostren una dependència, tenen molt poc control, una baixa tolerància a la frustració, una inseguretats i una baixa autoestima i per acabar unes actituds egoistes.

- Estil assertiu (un control equilibrat segons l'edat i més afecte)

Per una banda, els pares posen unes normes clares i adequades a la edat, utilitzen d'una manera raonada els premis i els càstigs, hi ha un ús del reforç verbal positiu, s'estimula l'autonomia i la independència del nen, hi ha un control extern, per tant, un control intern i per últim, hi ha un diàleg i negociació. D'aquesta manera,

els fills tenen un bon nivell d'autoestima, adquireixen un sentit de responsabilitat, aprenen a socialitzar-se i a respectar les normes.

I.6.5. Aquestes normes s'anomenen límits. Què són?

La paraula límit és sinònim d'amor i contenció. És el primer acte d'amor que els pares ofereixen al fill i també és el primer organitzador de la vida del fill. No és de més, que es pugui posar o no. Sempre estan, i fins i tot sense posar-los els pares. Donar i posar límits, és ensenyar al fill, que ha d'aprendre a esperar i a saber que tot no és ara i aquí, que hi ha coses que poden fer i coses que no.

Darrera de cada límit, hi trobem la necessitat dels fills a contenir-se i la dels pares també.

És necessari posar una sèrie de normes, però per què és tan difícil?

1. Ens espanta decebre als fills, ja que per ells ho som tot.
2. No sabem o no volem dir que "no".
3. No volem frustrar-los,.. ja que pensem "ja patiran quan siguin grans".
4. Ens preocupa ser considerats autoritaris.
5. No volem que sofreixin el que els pares han sofert.
6. Compensem la falta de temps i la dedicació amb una actitud indulgent i també culpable.
7. Tenim por al conflicte i a les seves males cares, ja que quan comencen una rebequeria no hi ha ningú que els pari.
8. Ens fa mandra corregir, reflexionar, imposar-nos...

Però tot i així és necessari posar una sèrie de normes, ja que serveixen per:

1. Perquè els fills aprenguin hàbits i conductes adequades per a la seva edat.
2. Per desenvolupar els sentiments d'autonomia i seguretat en sí mateixos.
3. Per sentir-se guiats en el seu creixement personal, ja que si tenen uns límits i unes normes és perquè els pares pensen en ells.
4. Per desenvolupar sentiments de pertinença a l'organització familiar i social.
5. Per desenvolupar sentiments de autoestima quan aconsegueix les metes que les normes o els límits li presenten.
6. Per desenvolupar el autocontrol i la autoregulació.

Com es pot renyar més correctament als fills?

1. Renyar en el moment.
2. Expressar els sentiments, però sempre controlant-los.
3. No caure en el xantatge emocional.
4. Reconèixer els sentiments del nen.
5. NO desqualificar al nen, renyar la mala conducta. Que al nen li quedi clar que la desaprovació va relacionada amb el seu comportament i no directament a ell.
6. No amenaçar al nen amb la pèrdua de l'afecte o dir-li que ja no l'estimen.
7. No cridar contínuament per tot.
8. Mai comparar un fill amb un altre.
9. Evitar frases com per exemple: "perquè ho dic jo" o "perquè si". S'han d'utilitzar formes de cortesia amb els nens i raonar els motius per els qual està malament el que ha fet el nen, en la mesura que pugui entendre.
10. No renyar per hàbits, utilitzar altres fórmules més positives per aconseguir el que volem.

I.6.6. La disciplina:

La disciplina és ensenyar bàsicament al nen com s'ha de comportar i no castigar-lo per eliminar la mala conducta.

La disciplina és diferent que el càstig, que és una acció que sorgeix de conductes inacceptables.

La disciplina és un medi dinàmic i constant d'ensenyar al fill i estructurar la seva conducta

L'objectiu de tota disciplina és aconseguir l'autocontrol del nen.

Una disciplina eficaç a l'hora d'aplicar els límits, les normes als fills és el més important. Si els pares presenten una bona regla, el fill estarà disposat a complir-la, ja que el que volen els fill és agradar als pares.

I.6.7. Els principis generals de la disciplina:

- La disciplina ha de començar tan punt el nen comença a moure's, és a dir, quan intenta aixecar-se o gateja.
- Els nens petits depenen que els seus pares els hi proporcionin un entorn, un ambient segur.
- La disciplina ha d'estar enfocada a l'edat i ha de promoure les conductes apropiades per a l'edat.
- Els pares han de procurar reconèixer i elogiar al seu fill quan les coses les fa bé.
- Els pares han de ser un bon model de conducta pel seu fill.
- Després del càstig, abraçar al fill. Assegurar-se que el fill ha entès que el que està malament és la conducta i no ell.
- Recordar sempre que els càstigs físics no són necessaris ni apropiats.
- Les recompenses per una bona conducta han de ser immediates.

I.6.8. Mètodes de disciplina:

Els mètodes de disciplina sovint depenen de l'edat del nen i del seu grau de consciència sobre la conducta.

- Per als nens en l'edat preescolar:
 - Els nens en l'edat preescolar necessiten regles clares i consistents
 - Als nens se'ls ha d'avisar abans de demanar-li que deixin de jugar.
 - Necessiten explicacions que fonamentin el perquè fan les coses.
 - Posar el nen en penitència , és a dir, castigar-lo si no es comporta d'una manera correcta.
 - Elogiar el bon comportament del nen.

I.6.9. Com educar amb disciplina als fills?

1. Els pares han de ser objectius:

Les expressions poden tenir diferents significats, interpretacions depenen de la persona. Els fills entenen millor als pares si aquests fan les seves normes d'una

manera més concreta. Una norma, un límit ben especificat li diu exactament al nen la forma amb la qual ha de fer les coses. Per exemple: “Parla fluixet a la biblioteca”, “agafa’m de la mà per creuar el carrer”...

2. S’han d’oferir varies opcions:

La llibertat d’oportunitats fa que un nen senti la sensació de poder i control, sense resistència. Aquest és un mètode més fàcil i senzill de dir-li al fill el que ha de fer.

3. Ser fermes:

Quan existeix una resistència a la obediència, els pares necessiten aplicar un límit amb fermesa. Un límit ferm diu a un nen que ha de parar el comportament que està tenint i obeir als desitjos dels pares immediatament. Els límits fermes estan més ben aplicats amb una veu segura, sense crits i amb una sèrie mirada a la cara del nen. Aquesta fermesa es troba entre el que es lleuger i el que es autoritari.

4. Remarcar el que es positiu:

A un nen, és millor dir-li el que ha de fer (“parla baix”) i no el que no pot fer (“no cridis”).

5. Mantenir-se al marge:

Una bona estratègia de donar una ordre és donar-la d’una forma impersonal. Per exemple: “ Són les 8:00, és hora d’anar al llit”, ja que d’aquesta manera els conflictes que puguin haver estaran entre el nen i el rellotge.

6. Explicar el per què:

Quan una persona entén el motiu d’una ordre, com una forma de prevenir situacions perilloses per a ell mateix o per als altres, es sent més animada a obeir-la. D’aquesta manera, s’ajuda al nen a que desenvolupin valors interns de conducta o de comportament, una consciència.

7. Suggestir una alternativa:

Oferint alternatives els pares fan que els sentiments i desitjos dels nens siguin acceptables. Per exemple: “ No se si t’agradarà el meu pintallavis, però això és per als llavis i no per jugar. Aquí tens un paper i un llapis”, o bé, “ No et puc donar una lllaminadura abans de sopar, però si un gelat de xocolata després”.

8. Ser consistents:

Evitar una regla repetitiva, ja que les rutines i les regles en una família han de ser efectives dia rere dia perquè amb una rutina flexible, s’ofereix al fill la possibilitat de resistir-hi fins que al final resulta impossible de complir.

II. Psicologia evolutiva

II.1. Característiques d'un nen

Entre el primer i el segon any, els nens:

- Són energètics, actius i curiosos.
- Són egoistes.
- Els agrada imitar els sorolls i les accions d'altres persones (per exemple, repeteixen les paraules que els seus pares i altres persones diuen i fingeixen ajudar en les tasques domèstiques amb els adults).
- Volen ser independents i fer les coses per sí mateixos.
- Tenen una duració d'atenció molt curta si no estan involucrats en una activitat que els interessa.
- Exploren variacions amb les seves destreses físiques (per exemple, intentant caminar cap endarrere).
- Comencen a veure que és el que els diferencia d'altres nens
- Juguen sols o amb altres nens.

- Incrementen el seu vocabulari de 2 o 3 paraules a més o menys 250 i comprenen cada cop més el que se'ls diu.
- Imiten llegir i escriure i qualsevol altre acció de la manera que veuen als seus pares i altres persones fer-ho.

Entre el segon i el tercer any, canvia:

Al voltant dels 2 anys, els nens comencen a sentir que el món és un lloc gran i aclaparador, i els deixa insegurs de sí mateixos i dels seus esforços i independència que s'han guanyat,

Al mateix moment, el nen es contradiu: vol posar-se la roba que ell vol o no vol vestir-se, vol anar al parc i alhora veure la televisió, o vol fer-ho tot a la vegada.

- Són més conscients d'altres persones i s'han de relacionar amb més nens, ja que els costa compartir.
- Són més conscients dels seus propis sentiments i pensaments.
- Comencen a fer rebequeries. Els agrada que les rutines per menjar, vestir-se i anar al llit siguin les mateixes cada dia perquè això els ajuda a sentir-se més segurs, ja que es frustren amb facilitat.
- S'esforcen per controlar el seu món, i per això es tornen més "mandons", tensos i rígids.
- Poden caminar, córrer, saltar...
- Incrementen el seu vocabulari de 250 a 1000 paraules en el transcurs de l'any i poden parlar amb oracions de 2, 3 o 4 paraules.
- Comencen a escollir els seus contes i llibres preferits per llegir en veu alta, però tot i així, té dificultats per prendre decisions, ho volen tot.
- Comencen a comptar, a distingir entre dibuixos i escriptura i a fer gargots marcant símbols que semblen lletres.

Per tant, podem dir que els nens en edat preescolar, necessiten dir que "no", ja que a vegades el "no", no porta la intenció de començar una lluita de voluntats, sinó que és simplement una expressió del sí mateix. ("No, deixa'm fer-ho a mi sol!.."). És important recordar que possiblement el nen està fent el seu treball de créixer i s'està dient "sí" a si mateix en lloc de "no" als pares.

II.2. La psicologia evolutiva: (o del desenvolupament humà)

Els psicòlegs denominen desenvolupament al canvi psicològic sistemàtic que es dona al llarg de la vida. Durant aquest procés la persona va accedint a estats més complexos i “millors” que els anteriors. Aquesta és una branca de la psicologia que ja té més de 100 anys, malgrat això, al igual que la psicologia en general, encara no es pot considerar una ciència exacta com pot ser la física o la química. No obstant això, els coneixements que s’obtenen sobre els fenòmens psicològics són absolutament científics, ja que s’utilitza el mètode científic per a obtenir-los. La psicologia del desenvolupament està interessada en explicar els canvis que tenen lloc en les persones amb el pas del temps, és a dir, amb l’edat. A aquesta matèria també se l’anomena “psicologia del cicle vital”, ja que estudia els canvis psicològics al llarg de tota la vida de les persones. Aquest seria, per tant, l’objecte d’estudi de la psicologia del desenvolupament.

II.2.1. Tipus de desenvolupament en la psicologia evolutiva

a) COGNITIU:

En aquest desenvolupament, s’expliquen els canvis qualitius que passen en el pensament durant la infància. És essencial tenir present que el nen és una persona conscient i que coneix, intentant mitjançant les seves activitats, d’entendre i precedir com racionarà la realitat física i essencial en la que viu.

Les capacitats cognitives en la que viu el nen, són particularment importants en les situacions que no són ben definides i que es poden interpretar de diferents maneres. Sempre que la realitat sigui ambigua, el nen necessita una organització conceptual a la situació per poder així dirigir la seva conducta.

La cognició, per tant, no tan sols és important per a les activitats mentals com respondre i conèixer, sinó que també per conèixer les activitats mentals d’anticipació com plantejar, anticipar-se i escollir.

El desenvolupament cognitiu del nen s’ha de integrar en una visió global d’ell com un ser que sent, desitja i fa plans. S’ha d’entendre al nen, com algú que viu en una família que té una sèrie de problemes que ha de resoldre sent ell mateix el protagonista que coneix, que viu en una varietat d’ambients socials que determinen els problemes que ha de resoldre i que disposa d’uns recursos objectius per fer-los front.

- Etapa sensoriomotora:

Aquesta etapa té lloc entre el naixement i els 2 anys d'edat, conforme els nens comencen a entendre la informació que perceben pels sentits i la seva capacitat d'interactuar amb el món. Durant aquesta etapa, els nens aprenen a manipular els objectes encara que no poden entendre la permanència d'aquests objectes si no estan al seu abast. És a dir, un cop l'objecte desapareix de la vista del nen o nena, no pot entendre que encara existeix aquest objecte (o persona). Per això, als nens els resulta atractiu i sorprenent el joc al que molts adults juguen amb els seus fills, que consisteix en amagar la seva cara darrera de les mans, o darrera un coixí i que després torni a aparèixer. És un joc, que contribueix a que aprenguin la permanència de l'objecte, que és un dels èxits d'aquesta etapa: la capacitat d'entendre que aquests objectes continuen existint encara que no els puguin veure. Això inclou la capacitat per entendre que quan la mare surt de l'habitació, tornarà, la qual cosa augmenta la sensació del nen de seguretat.

Aquesta capacitat, l'aprenen al final d'aquesta etapa i representa l'habilitat per mantenir una imatge mental del objecte (o persona) sense percebre'l.

- Etapa preoperacional:

Comença quan s'ha comprès la permanència del objecte, i s'estén des de els 2 anys fins els 7. Durant aquesta etapa, els nens aprenen com interactuar amb el seu ambient d'una manera més complexa mitjançant l'ús de paraules i imatges mentals. Aquesta etapa està marcada per l'egocentrisme o la creença que totes les persones veuen el món de la mateixa manera que el veu ell o ella. També creuen que els objectes inanimats tenen les mateixes percepcions que ells, i poden veure, sentir, escoltar, etc.

Un segon factor important d'aquesta etapa és la conservació, que és la capacitat per entendre que la quantitat no canvia quan la forma canvia. És a dir, si l'aigua que està en el got petit i ample s'aboca en un got llarg i prim, els nens en aquesta etapa creuran que el got més alt tindrà més aigua que l'altre, Això és degut a la incapacitat dels nens d'entendre la reversibilitat i també degut a que es centren en un sol aspecte d'estímul, per exemple, l'altura, sense tenir en compte altres aspectes com l'amplada.

Probablement, la teoria més citada i coneguda sobre el desenvolupament cognitiu en els nens és la de **Jean Piaget**.

II.2.2. Teoria de Jean Piaget:

En la teoria de Piaget, el desenvolupament intel·lectual està clarament relacionat amb el desenvolupament biològic.

Defensa que els nens passen a través d'etapes específiques conforme el seu intel·lecte i la seva capacitat per percebre les relacions.

Aquestes etapes es desenvolupen en un ordre fix en tots els nens, i en tots els països. No obstant això, l'edat pot variar lleugerament d'un nen a un altre.

Aquesta teoria descobreix els estadis del desenvolupament cognitiu des de la infància a l'adolescència: com les estructures psicològiques es desenvolupen a partir dels reflexes innats, s'organitzen durant la infància en esquemes de conducta, s'internalitzen durant el segon any de vida com models de pensament, i es desenvolupen durant la infància i l'adolescència en complexes estructures intel·lectuals que caracteritzen la vida adulta.

Piaget divideix el desenvolupament cognitiu en quatre períodes importants de la infància fins a l'adolescència. En aquest treball tan sols veurem els 2 períodes que van des del naixement fins els 4 anys d'edat.

PERÍODE	ESTADI	EDAT
<p><u>Etapa Sensoriomotora</u></p> <p>La conducta del nen és essencialment motriu, no hi ha representació interna dels, esdeveniments externs, ni pensa mitjançant conceptes.</p>	<p>a) Estadi dels mecanismes reflexos congènits.</p> <p>b) Estadi de les reaccions circulars primàries.</p> <p>c) Estadi de les reaccions circulars secundàries.</p> <p>d) Estadi de la coordinació dels esquemes de conducta previs.</p> <p>e) Estadi dels nous descobriments per experimentació.</p> <p>f) Estadi de les noves representacions mentals.</p>	<p>0 – 1 mes</p> <p>1 – 4 mesos</p> <p>4 – 8 mesos</p> <p>8 – 12 mesos</p> <p>12 - 18 mesos</p> <p>18 - 24 mesos</p>
<p><u>Etapa Preoperacional</u></p> <p>És l'etapa del pensament i la del llenguatge que gradua la seva capacitat de pensar simbòlicament, imita objectes de conducta, jocs simbòlics, dibuixos, imatges mentals i el desenvolupament del llenguatge parlat.</p>	<p>a) Estadi preconceptual.</p> <p>b) Estadi intuïtiu.</p>	<p>2 - 4 anys</p> <p>4 - 7 anys</p>

6

II.2.2. a) Conceptes bàsics de la teoria de Jean Piaget:

1) El funcionament de la intel·ligència:

1.1 Assimilació i acomodació:

- L'assimilació es refereix a la manera en què un organisme s'enfronta a un estímul de l'entorn en termes de l'organització actual.

“La asimilación mental consiste en la incorporación de los objetos dentro de los esquemas de comportamiento, esquemas que no son otra cosa sino el almacén de acciones que el hombre puede reproducir activamente en la realidad”.⁷

⁶ <http://www.monografias.com/trabajos16/teorias-piaget/teorias-piaget.shtml?monosearch>.

⁷ Piaget, 1948

En general, es pot dir que l'assimilació és el fet que l'organisme adapti les substàncies del medi ambient a les seves pròpies estructures, és a dir, una incorporació de les dades de l'experiència en les estructures innates del subjecte.

- L'acomodació implica una modificació de l'organització actual en resposta a les demandes del medi. És el procés mitjançant el qual el subjecte ajusta les condicions externes. L'acomodació no solament apareix com una necessitat de sotmetre's al medi, sinó que es fa necessària també per poder coordinar els diversos esquemes de l'assimilació.

En el model piagetian, una de les idees bàsiques és el concepte de la intel·ligència com un procés de la naturalesa biològica. Piaget creu que els organismes humans comparteixen dues "funcions invariants": l'organització i l'adaptació.

- L'adaptació és sempre present a través d'aquests elements bàsics de l'assimilació i l'acomodació. El procés d'adaptació busca en algun moment l'estabilitat, i en altre, el canvi.

En sí, l'adaptació és un atribut de la intel·ligència que és adquirida per l'assimilació mitjançant la qual s'adquireix nova informació i també per l'acomodació, mitjançant la qual s'ajusten a aquesta nova informació. Aquesta funció ajuda al subjecte a aproximar-se i ajustar-se al medi.

- L'organització és un atribut que també posseeix la intel·ligència, i està formada per les etapes del coneixement que condueixen a conductes diferents en situacions específiques. Per Piaget un objecte no pot ser mai percebut ni après en sí mateix, sinó mitjançant les organitzacions de les accions del subjecte en qüestió. Aquesta funció permet al subjecte conservar en sistemes coherents el que rep amb el medi.

La ment humana, d'acord amb Piaget, també actua d'acord amb aquestes dues funcions no canviants. Els seus processos psicològics estan molt organitzats en sistemes coherents i aquests sistemes estan preparats per adaptar-se als estímuls canviants de l'entorn. La funció d'adaptació en els sistemes psicològics i fisiològics actua a través dels processos complementaris: l'assimilació i l'acomodació.

L'adaptació i l'organització, són funcions fonamentals que intervenen i són constants en el procés del desenvolupament cognitiu i a més interactuen mútuament en un procés de l'equilibri. L'equilibri pot considerar-se com un procés regulador, a un nivell més alt, que governa la relació que hi ha entre l'assimilació i l'acomodació.

2) El concepte d'esquema:

- El concepte d'esquema apareix en l'obra de Piaget en relació amb la classe d'organització cognitiva que, necessàriament implica l'assimilació: els objectes externs són sempre assimilats a alguna cosa, a un esquema mental, a una estructura mental organitzada.

Per Piaget, un esquema és una estructura mental determinada que pot ser transferida i generalitzada. Un esquema pot produir-se en molts nivells diferents d'abstracció. Un dels primers esquemes és el de l'objecte permanent, que permet al nen respondre a objectes que no estan presents sensorialment. Més tard, el nen aconsegueix l'esquema de una classe d'objectes, i això li permet agrupar-los en classes i veure la relació que tenen els membres de una classe i els de l'altre. En molts aspectes, l'esquema de Piaget s'assembla a la idea tradicional de concepte, tot i que es refereix a operacions mentals i estructures cognitives.

3) El procés de l'equilibri:

Encara que l'assimilació i l'acomodació són funcions invariants en el sentit d'estar presents al llarg de tot el procés evolutiu, la relació entre elles és canviant de manera que l'evolució intel·lectual és l'evolució d'aquesta relació entre assimilació i acomodació.

L'equilibri, és la unitat d'organització en el subjecte que coneix. Serien els anomenats "maons" de tota la construcció, del sistema intel·lectual o cognitiu, regulen les interaccions del subjecte amb la realitat, ja que a la vegada assimilen la nova informació incorporada a la persona.

El desenvolupament del coneixement comença quan el nen va realitzant un equilibri entre l'acomodació i el medi que l'envolta; i entre l'assimilació d'aquesta mateixa realitat a les seves estructures.

És a dir, el nen al anar-se relacionant amb el medi ambient, anirà incorporant-se les experiències a la seva pròpia activitat i les reajusta amb les experiències obtingudes.

Per Piaget el procés de l'equilibri entre assimilació i acomodació s'estableix en tres nivells successivament més complexos:

1. L'equilibri s'estableix entre els esquemes del subjecte i els esdeveniments externs.
2. L'equilibri s'estableix entre els propis esquemes del subjecte.
3. L'equilibri es tradueix en una integració jeràrquica d'esquemes diferenciats.

Però en el procés de l'equilibri hi ha un nou concepte de gran importància: què passa quan l'equilibri establert en qualsevol d'aquests tres nivells es trenca? És a dir, quan entren en una contradicció siguin esquemes externs o siguin esquemes entre sí. Es produiria un CONFLICTE COGNITIU que es dona quan es trenca l'equilibri cognitiu. L'organisme, quan busca permanentment l'equilibri, busca respostes, es planteja interrogants, investiga, descobreix...etc, fins que arriba al coneixement que el fa tornar de nou a l'equilibri cognitiu.

II.2.2. b) Com s'aconsegueix aquest desenvolupament cognitiu?

Cap coneixement és una còpia del que és real, perquè inclou forçosament, un procés d'assimilació a estructures anteriors; és a dir, una integració d'estructures prèvies. D'aquesta manera, l'assimilació maneja dos elements: el que s'acaba de conèixer i el que significa dins del context del ser humà que l'ha après. Per aquesta raó, conèixer no és copiar el que és real, sinó actuar en la realitat i transformar-la.

D'una manera general es pot dir que el desenvolupament cognitiu es dona amb la reorganització de les estructures cognitives com a conseqüència de processos adaptats al medi, a partir de l'assimilació d'experiències i de l'acomodació de les mateixes.

El contingut de l'aprenentatge s'organitza en esquemes de coneixement que presenten diversos nivells de complexitat.

Per tant, com ja he dit, el desenvolupament cognitiu es dona a partir de la reestructuració de les estructures cognitives internes del que s'ha après, dels seus esquemes i estructures mentals, de tal manera que al final d'un procés d'aprenentatge han d'aparèixer nous esquemes i estructures com una nova forma d'equilibri.

b) Motor:

La majoria dels nens desenvolupa les seves habilitats en el mateix ordre i aproximadament a la mateixa edat. En aquest sentit, quasi tots els autors estan d'acord que aquestes capacitats estan programades genèticament a tots els nens.

L'ambient exerceix un paper important en el desenvolupament, de manera que un ambient enriquidor facilita més l'aprenentatge, mentre que un ambient empobrit produeix l'efecte contrari.

El llistat següent descriu el desenvolupament motor dels nens en un ordre seqüencial:

2 mesos. Són capaços d'aixecar el cap per sí mateixos

3 mesos. Poden girar sobre el seu cos.

4 mesos. Poden assentar-se recolzats sense caure.

6 mesos. Poden assentar-se rectes sense ajuda.

7 mesos. Comencen a estar de peu mentre s'aguanten a alguna cosa per recolzar-s'hi.

9 mesos. Poden començar a caminar, però amb ajuda.

10 mesos. Poden estar de peu alguns moments sense ajuda.

11 mesos. Poden estar de peu sense ajuda i amb més confiança.

12 mesos. Comencen a caminar sense ajuda.

14 mesos. Poden caminar cap endarrere sense ajuda.

17 mesos. Poden pujar escales amb una mica d'ajuda o sense.

18 mesos. Poden manipular objectes amb els peus mentre caminen, per exemple, donar cops a una pilota amb els peus.

c) Psicosocial. Les etapes de erikson:

Igual que Piaget, Erik Erikson (1902-1994) va sostenir que els nens es desenvolupen en un ordre predeterminat. En comptes de centrar-se en el desenvolupament cognitiu, ell estava interessat en com els nens es socialitzen i com això afecta al seu sentit d'identitat personal. La teoria d'Erikson del desenvolupament psicosocial està formada per vuit etapes diferents, cada una amb dos resultats possibles. En aquest treball, només veurem les dues primeres etapes, que són fins els tres anys d'edat.

Segons la teoria, el final de cada etapa dóna lloc a una personalitat sana i a interaccions encertades amb els altres. El fracàs a l'hora de completar amb èxit una etapa pot dóna lloc a una capacitat reduïda per acabar les altres etapes, i per tant, a una personalitat i un sentit d'identitat personal menys sana. Aquestes etapes, però, es poden resoldre amb èxit en un futur.

1. Confiança enfront desconfiança:

Des del naixement fins a un any, els nens comencen a desenvolupar la capacitat de confiar en els altres basant-se en la consistència de les persones que els cuiden (generalment, les mares i els pares). Si la confiança es desenvolupa correctament, el nen/a guanya confiança i seguretat al voltant del món i és capaç de sentir-se segur inclús quan està amenaçat. No completar correctament aquesta etapa, pot donar lloc a una incapacitat per confiar, i per tant, una sensació de por per la inconsistència del món. Pot donar lloc a ansietat, a inseguretats, i a una sensació excessiva de desconfiança en el món.

2. Autonomia enfront la vergonya i el dubte:

Entre el primer i el tercer any, els nens comencen a afirmar la seva independència, caminant lluny de la seva mare, escollint amb quina joguina jugar, i fent eleccions sobre el que vol per vestir-se, per menjar, etc. Si s'anima i es recolza la independència creixent dels nens en aquesta etapa, es tornen més confiats i segurs respecte a la seva capacitat de sobreviure en el món. Si els critiquen, controlen excessivament, o no se'ls dóna l'oportunitat de afirmar-se, comencen a sentir-se incapaços de sobreviure, i poden tornar-se excessivament dependents dels altres, els falta autoestima, i tenen una sensació de vergonya o dubtes sobre les seves pròpies capacitats.

d) Moral de Kohlberg:

Una de les teories més conegudes i citades sobre el desenvolupament moral és la de Kohlberg (1973). Aquest autor divideix el desenvolupament moral en tres nivells i cada un d'aquests nivells es veu dividit en etapes.

Per estudiar el desenvolupament moral, Kohlberg, va utilitzar una sèrie de dilemes morals. Un exemple seria:

A Europa, una dona estava a punt de morir de càncer. Existia un medicament que els metges pensaven que podria salvar-la. Es tractava d'un tipus de radi que un farmacèutic descobert en aquella mateixa ciutat recentment. El medicament era costós de fabricar, però el farmacèutic el cobrava deu vegades més del que costava fabricar-lo. Pagava 200 dòlars per el radi i cobrava 2000 dòlars per una dosi petita del medicament. El marit de la dona malalta, Heinz, va visitar a totes les persones que coneixia per demanar prestat els diners, però solament va poder reunir 1000 dòlars, que era la meitat del que costava. Li va dir al farmacèutic que la seva dona s'estava morint i li va demanar que l'hi vengués més barat o que li deixés pagar més endavant. Però el farmacèutic va contestar: "No, jo vaig descobrir el medicament i faré diners amb ell." Heinz es va sentir desesperat i va entrar en el magatzem de l'home per robar el medicament per la seva esposa. Hauria d'haver fet això el marit?⁸

Nivell 1. Moralitat preconvençional (fins els 9 anys d'edat):

ETAPA 1: Orientació cap a l'obediència i el càstig.

En aquesta etapa el nen/a assumeix que les autoritats poderoses transmeten un sistema de regles fixes que ell/a a d'obeir sense qüestionar. Al dilema de Heinz, el nen diu típicament que no ho hauria d'haver fet, ja que "va contra la llei", o "perquè està malament robar", com si això fos l'únic que importés. Quan se li demana al nen que expliqui el per què, generalment respon, "perquè el castigaran".

Encara que la gran majoria dels nens en la primera etapa s'oposen al robatori de Heinz, és possible que algun nen recolzi aquesta acció i la raoni.

Per exemple, un nen/a pot dir: "Heinz pot robar perquè li va demanar primer i no és com robar alguna cosa gran; no el castigaran". Encara que el nen/a estigui d'acord

⁸ Kohlberg, 1963, pag.19

amb l'acció de Heinz, el raonament encara pertany a la primera etapa, ja que la preocupació es centra en el que les autoritats permeten i castiguen.

Kohlberg, anomena a la primera etapa pensament preconvençional, perquè els nens encara no parlan com membres de la societat. Veuen la moralitat com alguna cosa externa a sí mateixos, com alguna cosa que els adults els hi diuen que han de fer.

ETAPA 2: individualisme o intercanvi.

En aquesta etapa, els nens reconeixen que no existeix una sola visió correcta donada per les autoritats. Diversos individus tenen diversos punts de vista. Poden dir: "Heinz, pot considerar correcte robar el medicament, però el farmacèutic no". Ja que tot és relatiu, cada persona és lliure de perseguir els seus propis interessos. Un nen va dir que "Heinz podia robar la droga si volgués que visqués la seva esposa, però que no tindria que fer-ho si volgués casar-se amb alguna altra persona més jove i atractiva".⁹ Un altre nen va dir que Heinz que podria robar-lo perquè "potser tenia fills i necessitava a algú que a la casa s'ocupés d'ells. Però potser no hauria de robar-lo perquè pot ser que el posin a la presó durant més anys dels que ell podria suportar".¹⁰ Per tant, el correcte per Heinz, és el que afavoreix els seus propis interessos.

Els nens en les dues etapes, parlen de càstigs. No obstant això, ho perceben d'una manera diferent. En la primera etapa, el càstig està vinculat a la conducta incorrecte, prova que mostra que la desobediència és incorrecta. En la segona etapa, en canvi, el càstig és simplement un risc que un desitja naturalment evitar-lo.

Encara que les respostes de l'etapa 2 semblin a vegades anormals, tenen un cert sentit de l'acció correcta. Es tracta de una noció d'intercanvi just.

Al escoltar la història de Heinz, molts diuen que va actuar correctament al robar la droga perquè el farmacèutic estava poc disposat a fer un tracte just; ell "intentava estafar a Heinz", o bé poden dir que ha de robar per la seva esposa "perquè algun dia ella li podrà tornar el favor".¹¹

Els nens en l'etapa 2, es diu que encara raonen en el nivell preconvençional perquè parlen més com nens aïllats, que no com membres de la societat. Veuen a persones

⁹ Kohlberg, 1963, pag. 24

¹⁰ Colby i Kauffman, 1983, pag.300

¹¹ Gibas et al, 1983, pag.19

intercanviant favors, però encara no hi ha una identificació amb els valors de la família o de la comunitat.

4. Estudi pràctic sobre les rebequeries:

I. Introducció part pràctica

La part pràctica d'aquest treball, consisteix en fer un estudi comparatiu de quatre etapes diferents, per tal de veure com ha canviat el model educatiu i familiar d'abans amb ara. Per fer això, he fet un estudi de les rebequeries, ja que antigament no feien tantes rebequeries com avui en dia.

Per això, m'he basat en unes enquestes realitzades als pares d'aquestes quatre etapes. En aquestes enquestes sobre les rebequeries i l'educació, pregunto als pares no solament sobre les rebequeries, si en fan o no, per quin motiu, com les fan... sinó que intento anar més enllà preguntant sobre aspectes com les hores de dedicació, on passen més hores els fills, en quin estil educatiu es defineixen, etc, per tal de trobar les diferències entre les rebequeries d'avui i ahir i, per tant, el model educatiu i familiar que hi havia abans i que hi ha actualment.

Seguidament, veurem una gràfica de cada pregunta, distingint les quatre etapes: de l'any 50 fins el 70, del 80 fins el 90, del 90 fins el 2000 i a partir del 2000. També s'hi inclou una explicació comparativa, per tal d'entendre-les i comprovar l'evolució que han tingut les rebequeries al llarg del temps, a causa dels canvis en els models educatius i familiars.

II. Model enquesta:

Em dic Mònica Noguer i estudio al col·legi "Les Alzines".

Estic fent el treball de recerca sobre les rebequeries dels nens petits, fent un estudi comparatiu de com han canviat fins ara.

Us agrairia que em contestéssiu les següents preguntes, de manera anònima i sincerament.

Cal que per respondre ho feu des del vostre paper de pares. Alguns de vosaltres vareu ser pares d'un infant ja fa anys, però us demanaria traslladar-vos a aquella època per tal de poder respondre aquesta enquesta.

LES REBEQUERIES:

11. En quin estil educatiu es definiria més?

- a) Autoritari (més control, menys afecte)
- b) Sobreprotector (menys control, més afecte)
- c) Permissiu (menys control, més/menys afecte)
- d) Assertiu (equilibrat segons l'edat, més afecte)

12. Quan el vostre fill no vol obeir com actua?

- a) Conta fins a 10 perquè el nen vegi que està esperant a que ho faci
- b) El castiga a la seva habitació, ignorant la seva reacció
- c) Li fa pena i el consola
- d) No insisteix a que ho faci
- e) Parla amb Ell i el fa reaccionar

13. Fa rebequeries el seu fill?

Amb quina freqüència?

- a) Un cop per setmana
- b) Més d'un cop per setmana
- c) Menys d'un cop per setmana

14. Per quin motiu comença la rebequeria?

- a) Volen una cosa i se'ls diu que NO
- b) Perquè la mare/pare ha fet més cas a un altre fill
- c) Per cridar l'atenció, ja que vol que li facin cas
- d) Per frustració, ja que veuen que hi ha coses que volen però no poden fer

15. Manifestació de les rebequeries:

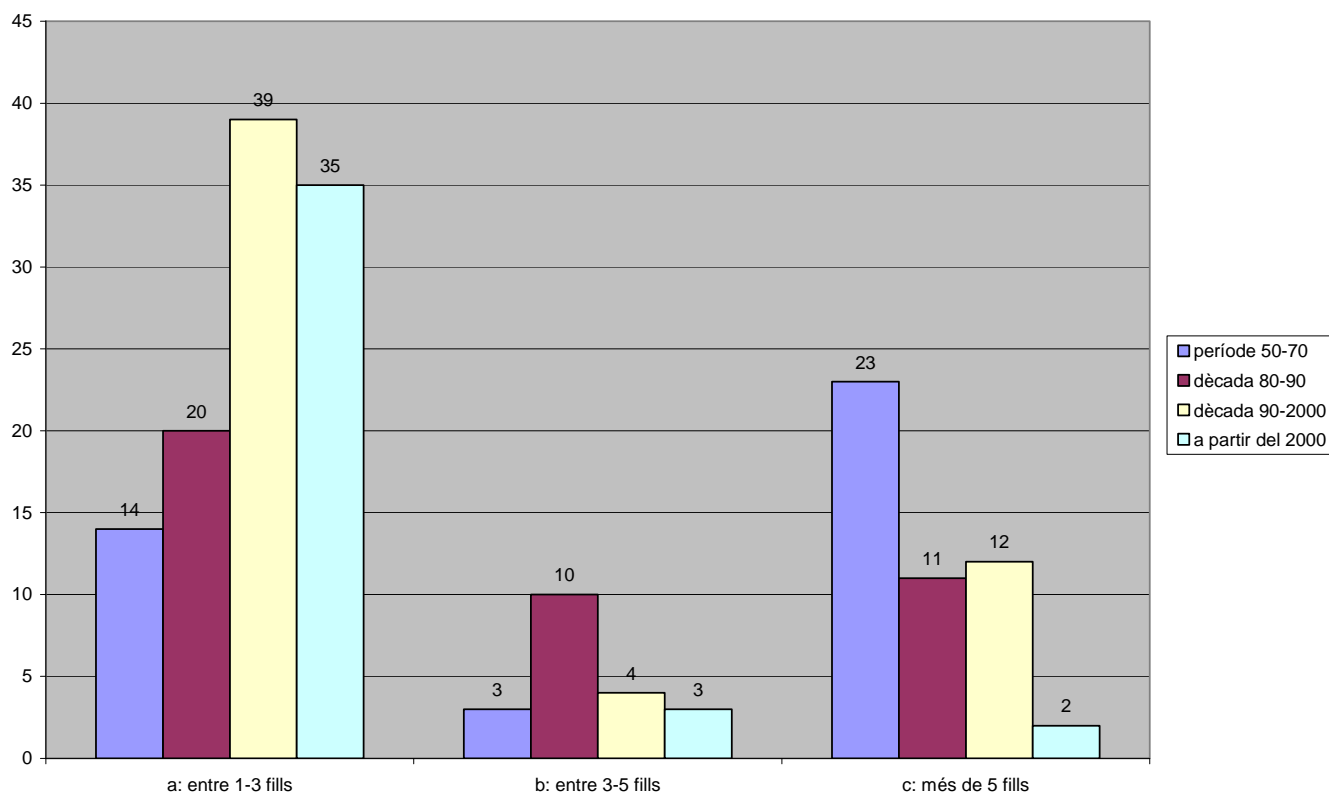
- a) Ploren cridant i amb ira
- b) Es donen cops de cap
- c) Piquen de peus
- d) Es marginen
- e) tiren coses
- f) altres opcions:

16. Quan el seu fill fa una rebequeria, com acaba?

- a) Perquè es cansa de tan cridar i plorar
- b) Perquè li promet una cosa que sap que complirà
- c) Perquè li don el que volia
- d) Perquè parla amb ell/a i li explica que el que ha fet no està ben fet
- e) Com que s'ha portat malament, l'ha castigat

III. Estudi comparatiu de cada pregunta:

III.1. Quants fill té?

En aquesta gràfica, podem observar que avui en dia, a partir de l'any 2000, les famílies solen tenir entre 1-3 fills, i que l'estructura familiar és diferent i la forma de viure han canviat. En canvi, antigament, durant el període d'anys entre 50-70, les famílies solien ser famílies nombroses de més de 5 fills. Però això no significa que abans no hi haguessin famílies amb menys fills o que avui en dia hi hagin famílies nombroses.

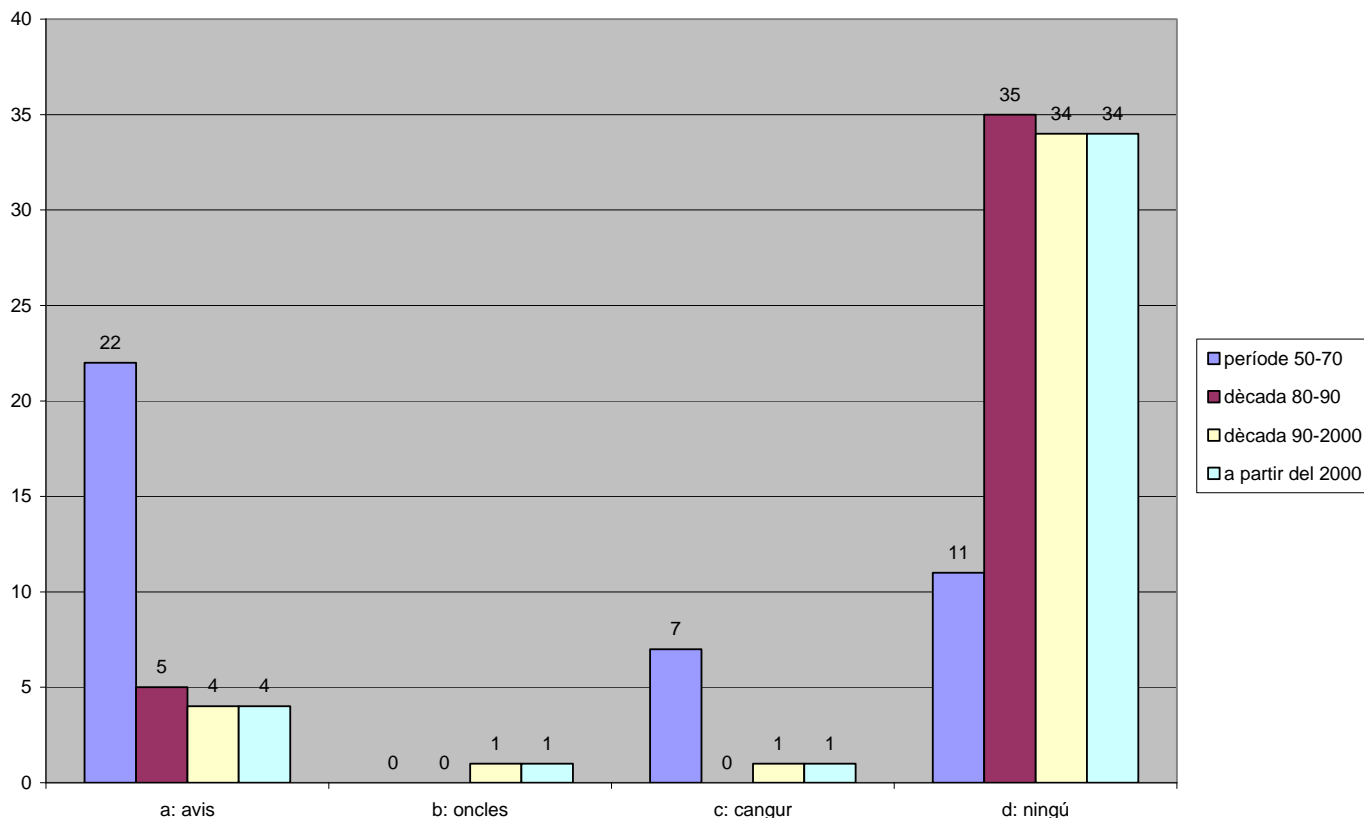
Durant el període d'anys 50-70 solien ser família nombrosa, ja que podem observar que en la opció **a** que és entre 1-3 fills és la menys contestada i en la opció **b** que correspon entre 3-5 fills, han respost una minoria.

En la dècada 80-90, solien tenir entre 1-3 fills, però tot i així podem veure que les respostes són bastant igualades en les tres opcions. Encara que destaquí en l'opció **a**, s'ha de tenir en compte que en comparança als altres anys, no és la que destaca més.

La dècada 90-2000 excel·leix en la opció a que correspon a la resposta entre 1-3 fills i podem veure que en la opció **b** i la opció **c** no destaca, ans el contrari. En aquesta dècada podem observar que les famílies no solien ser nombroses.

Com ja hem dit abans, a partir de l'any 2000, les famílies no solen tenir més de 3 fills. Això sol ser conseqüència de la còmode i ocupada societat d'avui en dia. Ho podem comprovar observant les respostes de l'opció **b** i la **c**, que són minoria en totes dues.

III.2. A casa viu algun altre familiar o persona?

Fa uns anys, els avis vivien amb la família, de manera que la tasca educativa dels nens, quedava repartida entre els diferents membres de la família.

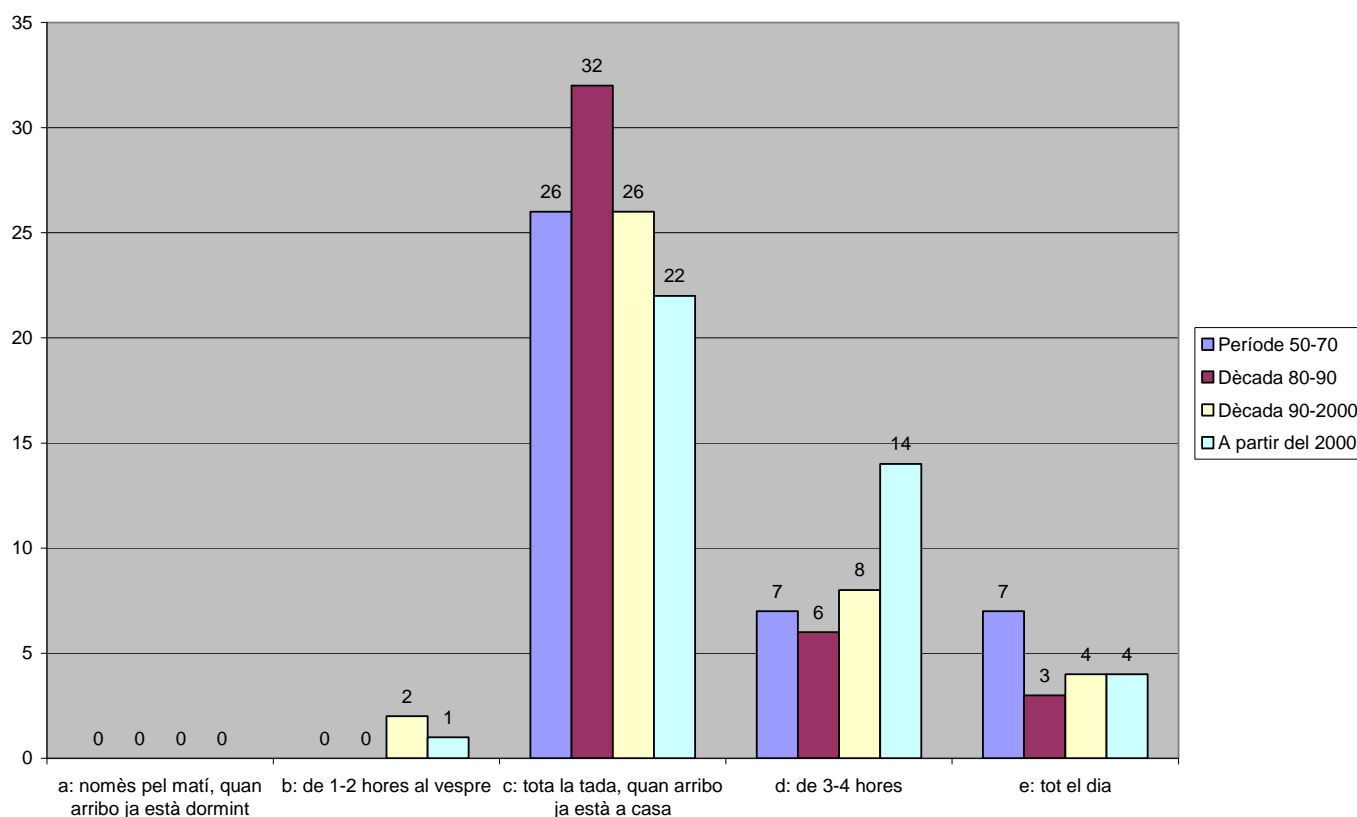
Avui en dia, en les cases de la majoria de les famílies no hi sol viure ningú.

En aquesta gràfica podem observar que en el període d'anys entre els 50-70, a casa hi vivien els avis, com ja he dit abans. Tot i així, també podem veure que en algunes famílies hi vivia la cangur o minyona o bé no hi vivia ningú.

En la dècada 80-90, en les cases no hi solia viure-hi cap persona, ni la cangur ni els oncles, encara que hi havia famílies on a casa s'hi trobaven els avis.

Durant els anys 90-2000 i a partir dels anys 2000, podem veure que destaquen en la opció **c**, ja que no en les cases no acostumaven a viure-hi ni els avis, ni els oncles ni la cangur.

III.3. Quantes hores al dia veu el seu fill (mare)?

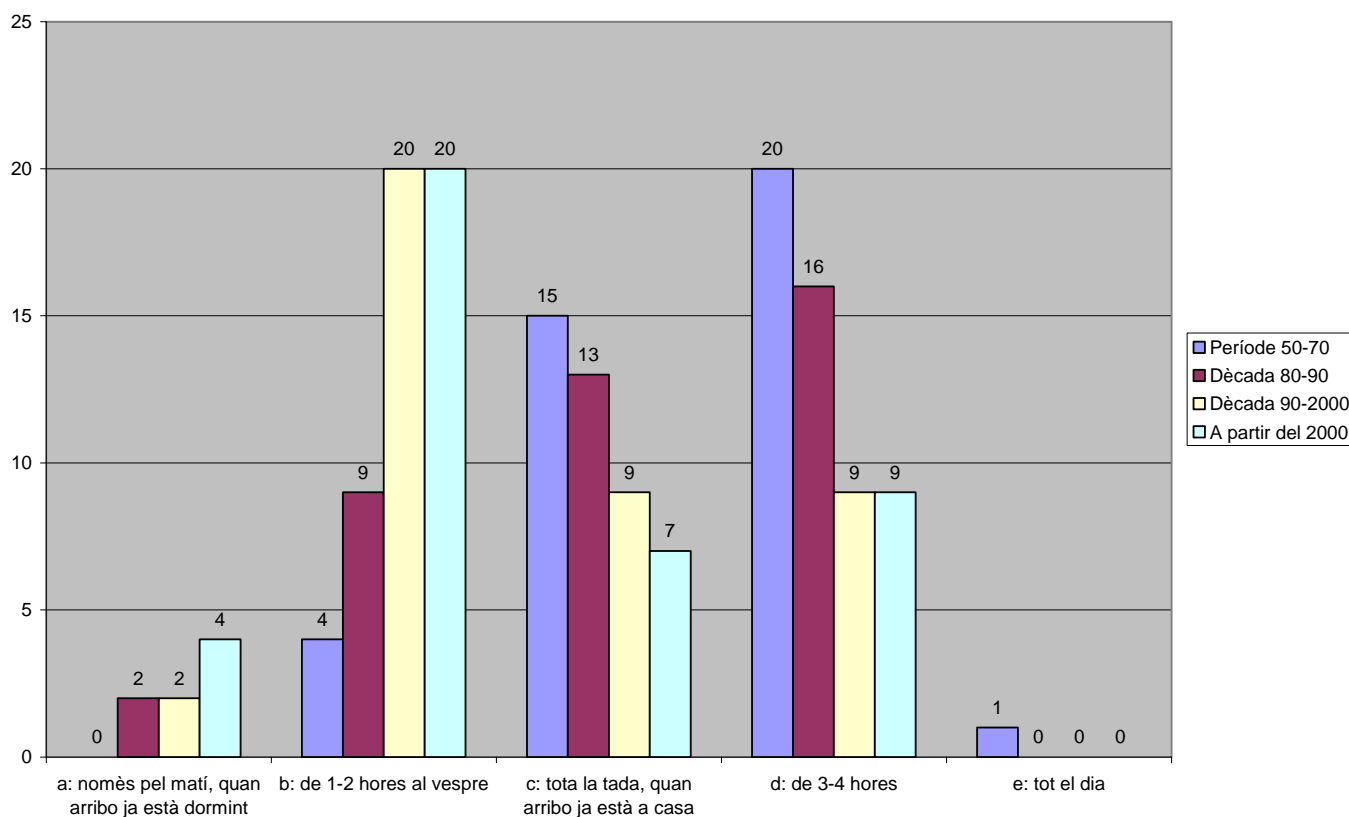
Abans, els nens passaven el dia al camp o corrien per el bosc amb els seus germans. En canvi, ara, els nens creixen en les ciutats sense possibilitats de moure's i córrer sense perill. A més, l'estrés i el ritme de vida quotidiana dels pares, es transmet als nens.

En aquesta gràfica, podem veure que la mare sigui quina sigui l'època, és la que està amb el seu fill més hores, és a dir, tota la tarda des que arriba de l'escola.

En molts casos, també, la mare pot ser que no treballi i que, per tant, pugui veure els seus fills durant tot el dia. Per el contrari, també pot donar-se que la mare tingui un treball amb horaris més complicats de tal manera que només pugui veure els seus fills de 3 a 4 hores en tot el dia. El primer cas, destaca en el període 50-70 mentre que els altres anys, es mantenen més igualats. Contrariament, el segon cas, es dona actualment, a partir del 2000, a diferència dels altres anys que es mantenen igualats.

En la opció **b**, podem veure-hi una minoria de les dècades 80-90 i 90-2000, on les mares, per qüestió de feina o bé per qualsevol altre motiu, només poden veure el seu fill entre 1 i 2 hores al vespre.

III.4. Quantes hores al dia veu el seu fill (pare)?

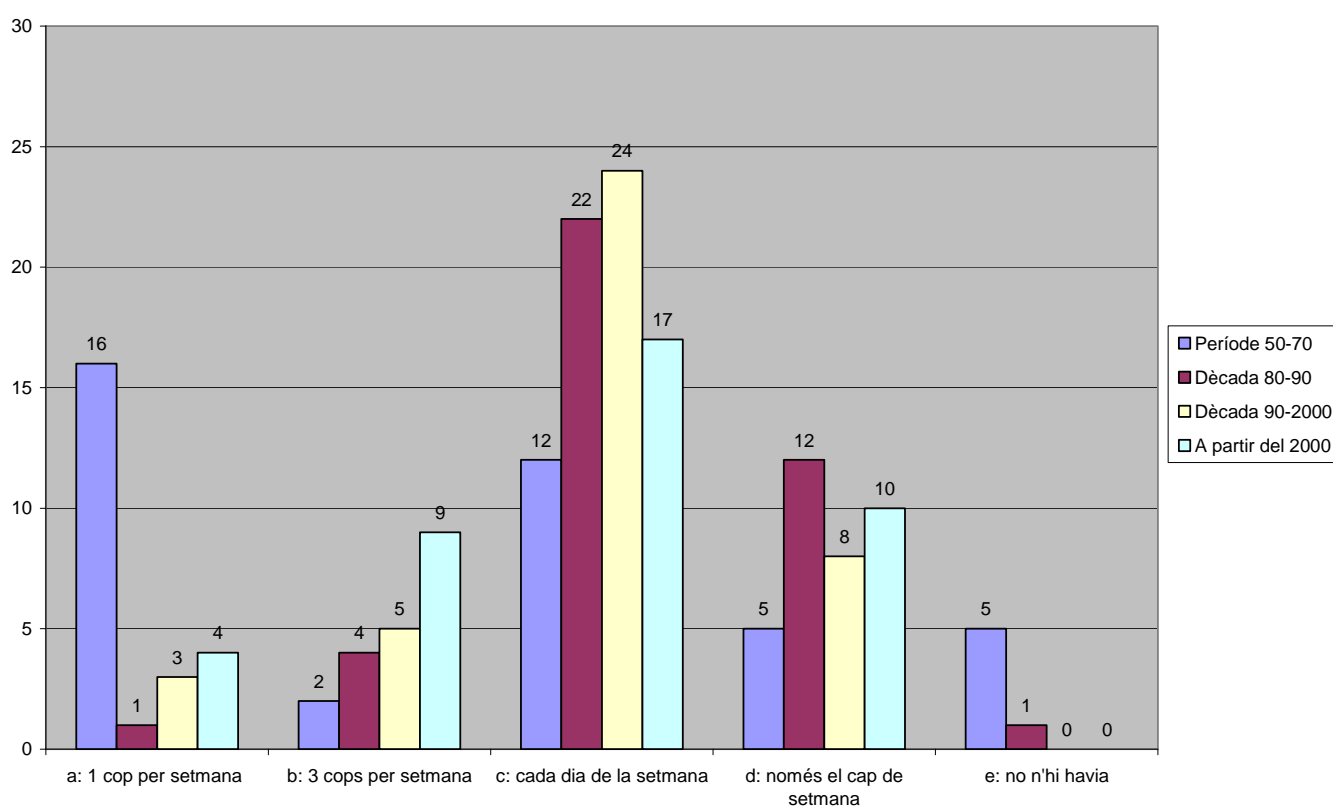
Com ja he dit abans, els nens del primer període tenien més llibertat per córrer i jugar a l'aire lliure, a diferència d'avui en dia que creixen en ciutats i influenciats per l'estrès i el ritme quotidià dels pares.

Cal a dir, que tan abans com ara, els homes solien treballar més que les dones, per tant, això repercuteix al temps que poden estar amb els seus fills, ja que no poden gaudir de tantes hores diàries amb els seus fills com la mare.

En el període 50-70, el pare, solien veure els seus fills de 3-4 hores al dia o bé tota la tarda, ja que els treballs eren diferents dels d'avui: en el camp... i això els permetia veure més hores al seu fill que no pas actualment. També trobem una minoria que veien els seus fills durant tot el dia.

La dècada 80-90, destaca en la opció **b**, **c** i **d**. Per tant, podem arribar a la conclusió que els pares solien veure al seu fill o bé d'1 a 2 hores al vespre, o bé tota la tarda o només de 3-4 hores al dia, depenen de la seva feina, ja que podia ser que seguissin treballant al camp o que comencessin a treballar fora de casa. Tot i això, podem veure una minoria en la opció **a**, que veien els seus fills només pel matí que representa a aquells pares que treballaven fora de casa.

III.5. Cada quan mira el seu fill la televisió?

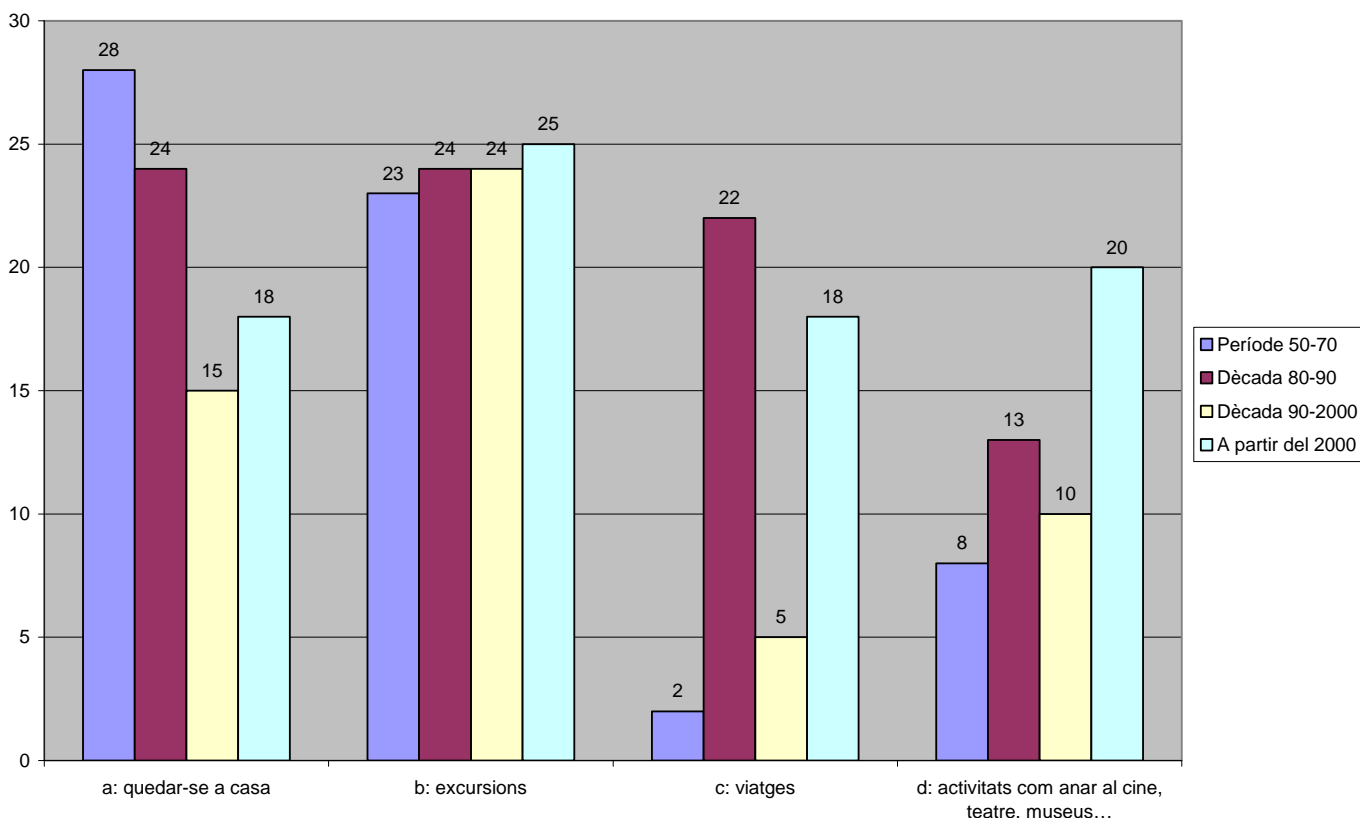
Fins els anys 60, a les cases, no solia haver-hi televisió, i si n'hi havia, no es mirava cada dia, estava controlada. En canvi, avui en dia existeix un conjunt d'estímuls a través dels mitjans de comunicació.

En el període dels anys 50-70, es solia mirar només un cop per setmana, encara que depenent de la família els nens miraven la televisió cada dia, els caps de setmana i una minoria 3 cops per setmana. Però cal tenir en compte que abans en algunes famílies no hi havia televisió.

En la dècada 80-90, cal destacar que els nens miraven la televisió cada dia, però també podem observar una minoria de famílies més estrictes en les quals els pares no permeten la televisió a casa seva o bé només deixen veure la televisió poques vegades.

Podem veure que tan la dècada 90-2000 i a partir dels anys 2000, els fills solen veure la televisió cada dia. Avui en dia, el més normal és que les famílies tinguin televisió a casa seva, fins i tot més d'una. Però tot i així, no podem oblidar que encara hi ha famílies que no volen que els seus fills mirin cada dia la televisió, ja que prefereixen que juguin i que vegin la televisió els caps de setmana, o bé algun dia de la setmana, però no tots.

III.6. Quines activitats familiars fan en el seu temps lliure?

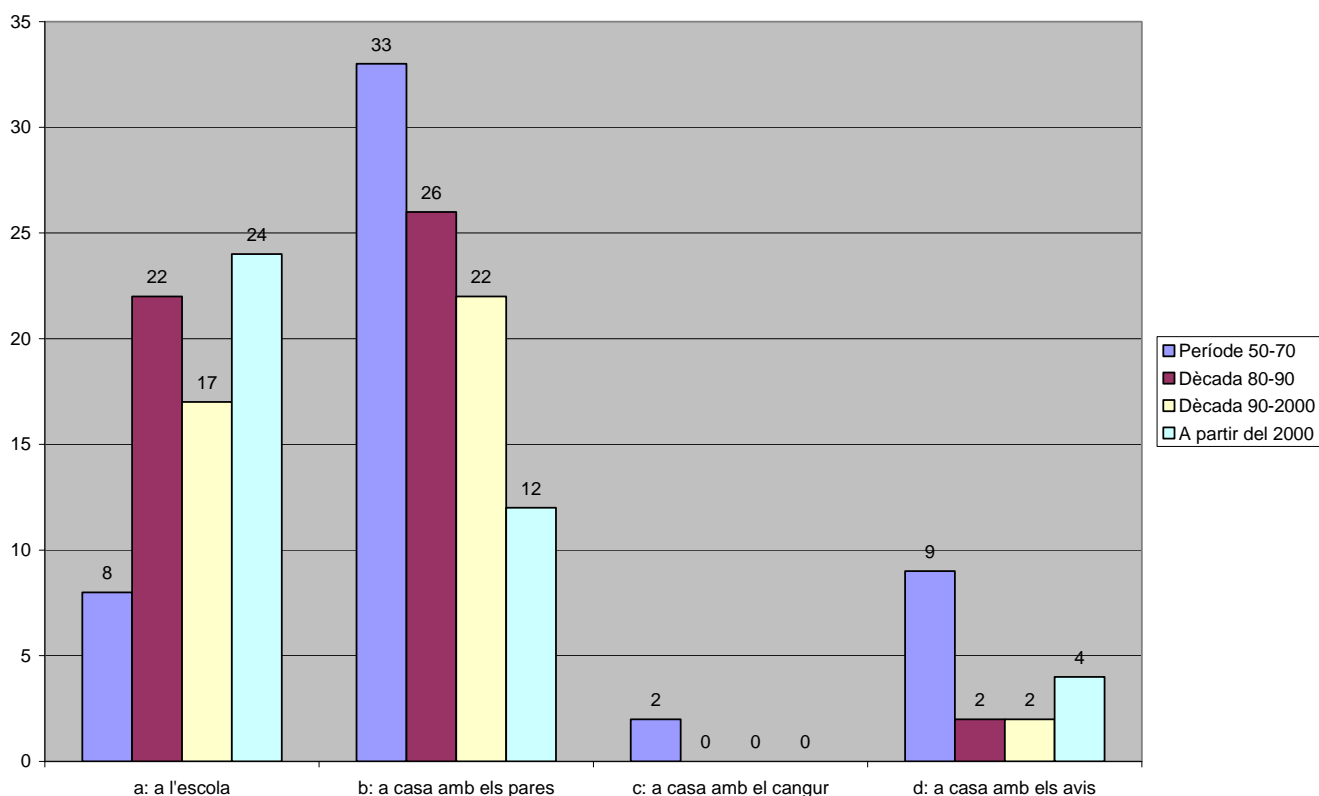

És important compartir estones amb els fills fent excursions o per exemple viatges. Però això no significa que quedar-se a casa estigui malament, ja que també pot ser molt positiu per els nens. També és important, portar als nens a fer altres activitats, per tal que es relacionin amb altres nens fora dels membres de la família.

En aquesta gràfica podem veure que en la dècada 50-70, els pares solien quedar-se a casa o bé fer excursions que solien ser sortides dominicals, ja que antigament, no estaven tan a l'abast els mitjans de transport i d'oci.

En la dècada 80-90, les 4 possibilitats estan bastant equilibrades. Els nens solien quedar-se a casa, fer excursions, anar de viatge o anar al cinema, teatre.... Trobem el mateix en els anys a partir del 2000 i en la dècada 90-2000, encara que en aquesta última dècada cal a dir, que en la opció **c**, ha sortit com a resultat, que les famílies no solien anar gaire de viatge.

III.7. On passa més hores el vostre fill?

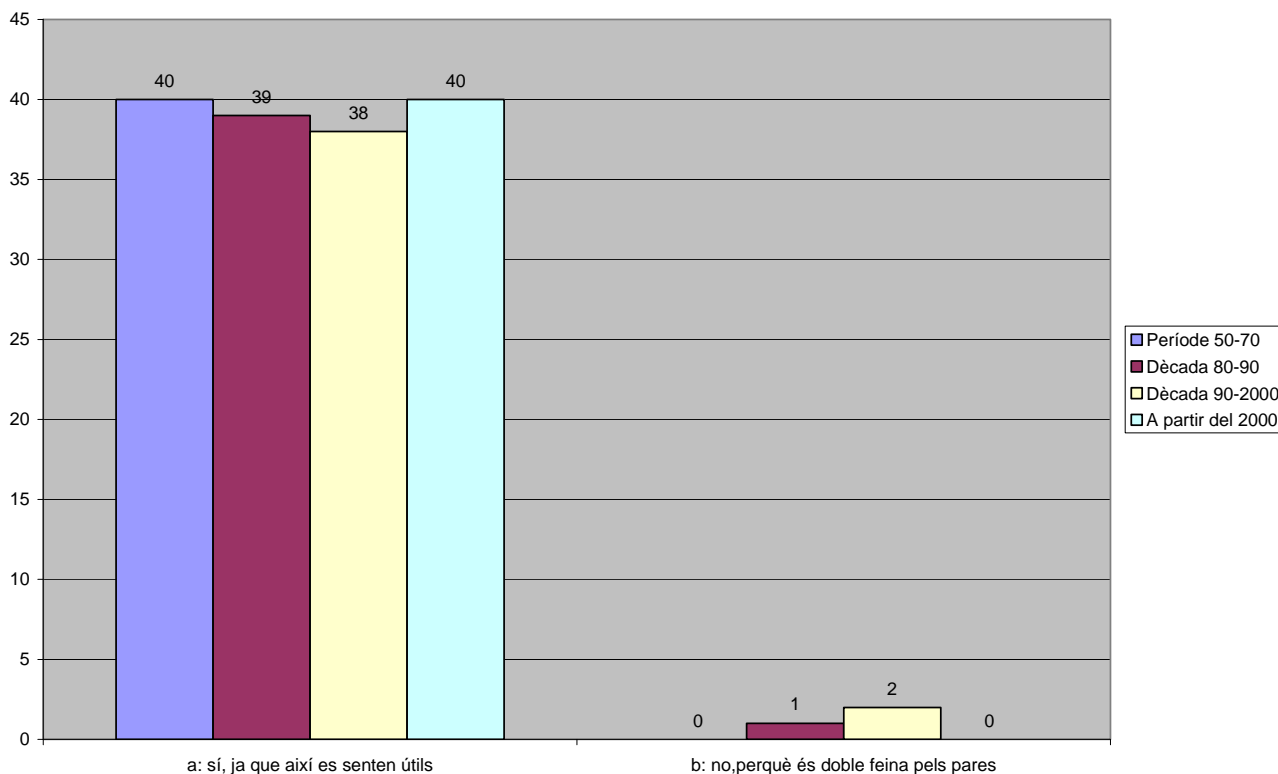
En aquesta gràfica podem observar-hi que, en general, els fills passen més temps a casa que a l'escola, encara que actualment, a partir dels anys 2000, podem veure que encara que sigui per poca diferència, els nens passen més temps a l'escola que a casa.

Per tant, en els anys 50-70, on passaven més temps els nens era a casa amb els pares o amb els avis, ja que normalment solien viure a la mateixa casa. Tot i això, podem observar que també en algunes famílies els fills passaven més temps a l'escola o bé amb el cangur o minyona.

En la dècada 80-90, podem veure que hi ha quasi una igualació entre la resposta **a** i la resposta **b**. Cal remarcar també que una minoria, passava més temps amb els avis, ja que encara vivien a la mateixa casa. Això també passa durant els anys 90-2000 i actualment, a partir dels anys 2000.

Durant la dècada 90-2000, hi havia famílies on podíem trobar que els nens passaven més temps a casa o a l'escola, igual que a partir dels anys 2000.

III.8. Pensen que és positiu que els nens ajudin a casa des de petits?

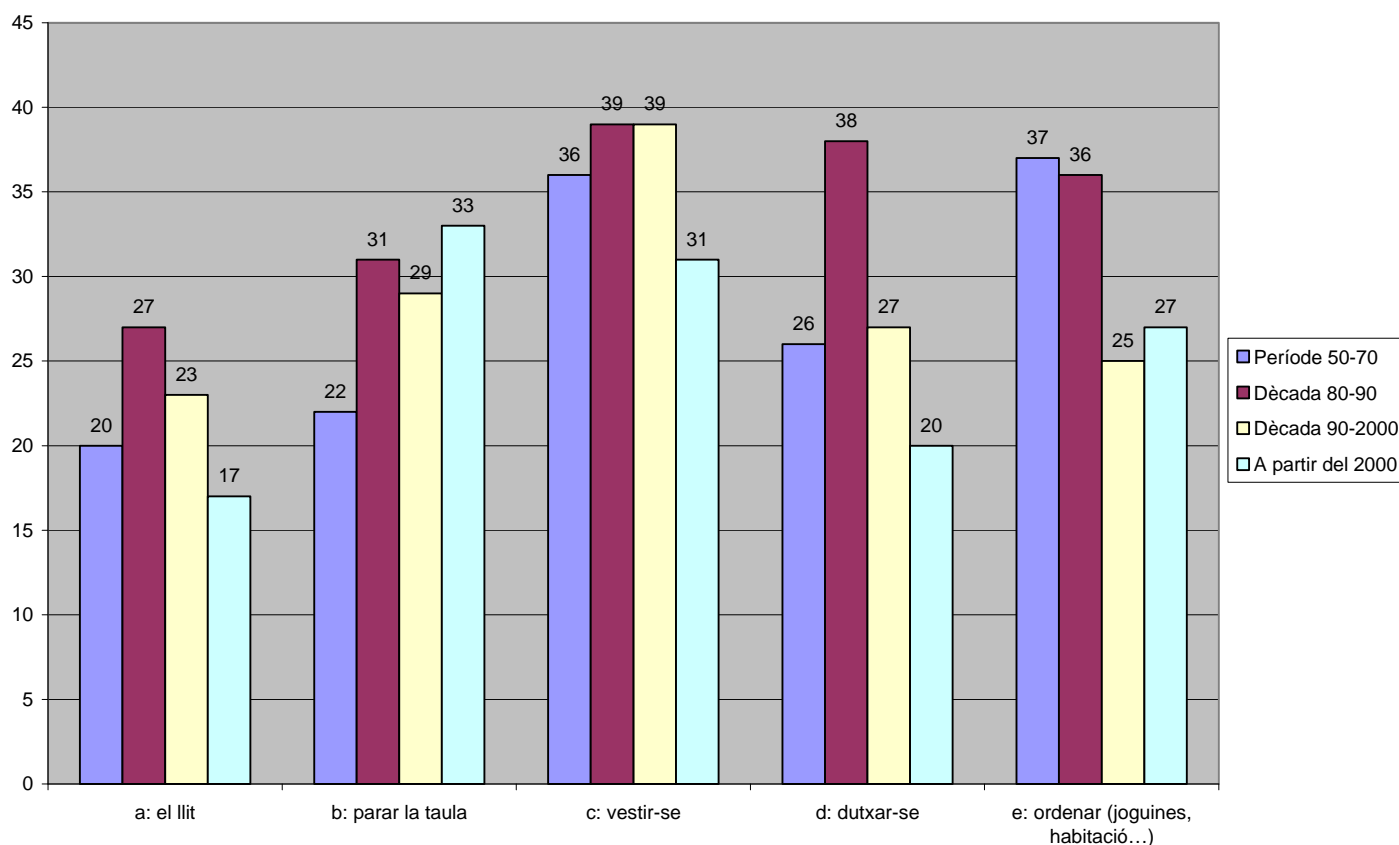
En general els pares pensen que és positiu que els nens ajudin a casa, ja que així es senten útils.

No solament és important perquè es sentin útils, sinó perquè així aprenen a ser més independents, i si se'ls mana alguna cosa, es senten responsables i això, encara que no es noti, els fa créixer i afavoreix a que no es frustrin tan fàcilment.

En aquesta gràfica podem observar que una minoria de la dècada 80-90 i 90-2000, pensen que no és positiu, ja que això els suposa doble feina a fer, ja que normalment els nens petits ho fan malament.

Encara que moltes famílies pensin que és positiu ajudar a casa, a l'hora de posar en pràctica aquesta teoria és ben diferent, ja que una persona pot pensar que és bo, però no deixar que els seus fills l'ajudin. Per tant, en aquesta gràfica, ens mostra que teòricament la majoria de les persones pensen que és positiu, però hem de saber distingir la teoria de la pràctica.

III.9. Quines tasques fan?

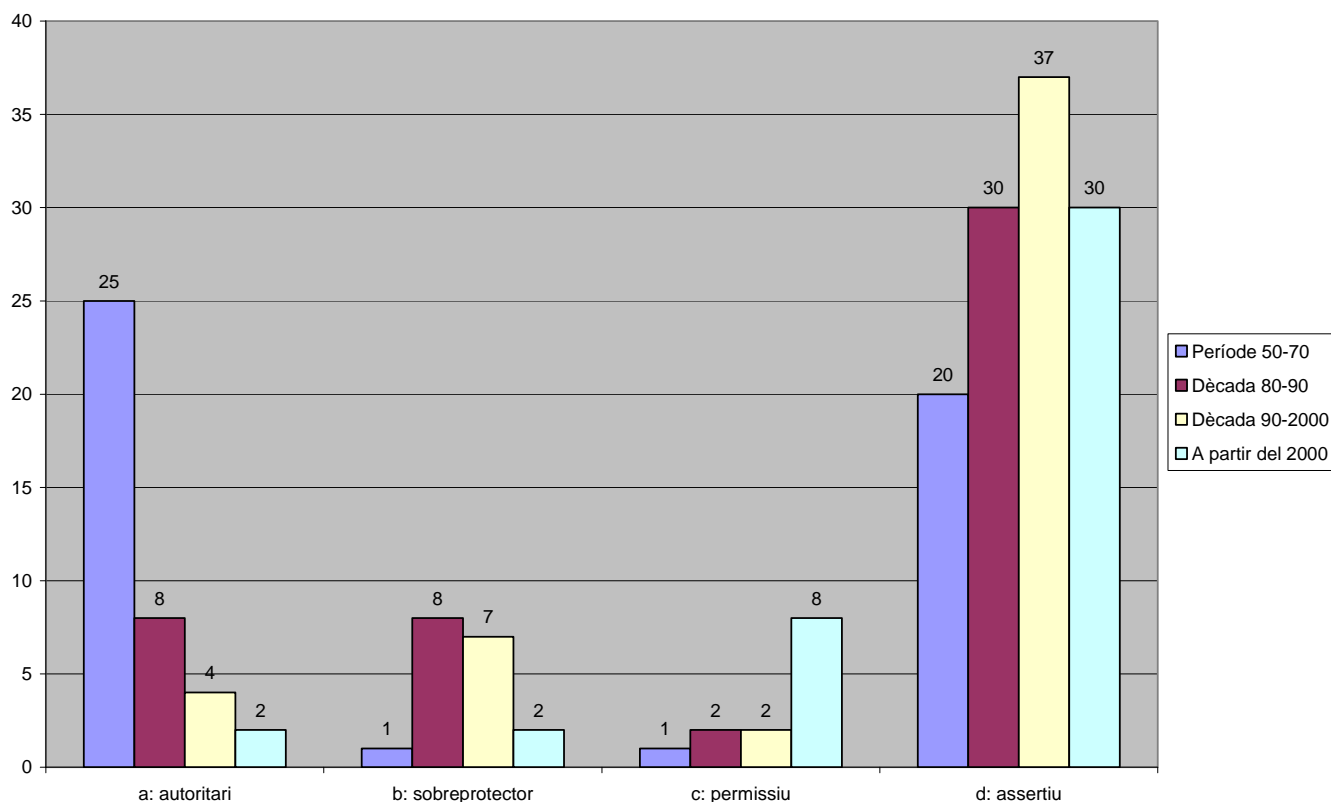
En aquesta gràfica, podem observar que, en general, els nens de totes les èpoques solen fer totes les tasques : fer-se el llit, vestir-se i dutxar-se, parar la taula i ordenar.

Tot i així, no en totes les èpoques és igual. A partir dels anys 2000, per exemple, els nens el que fan menys és fer-se el llit, ja que normalment, el fa la mare o la dona de fer de feina.

En cada dècada, hi ha una tasca que sobresurt més i una altre que menys, però no destaquen amb diferència.

En la gràfica anterior, hem pogut observar que la majoria de les famílies pensen que és positiu que els fills ajudin a casa, per això la gràfica ha sortit amb aquests alts nivells, però no podem deixar de banda, que a pesar d'això, una cosa és el que pensin i l'altre el que facin.

III.10. En quin estil educatiu es definiria?

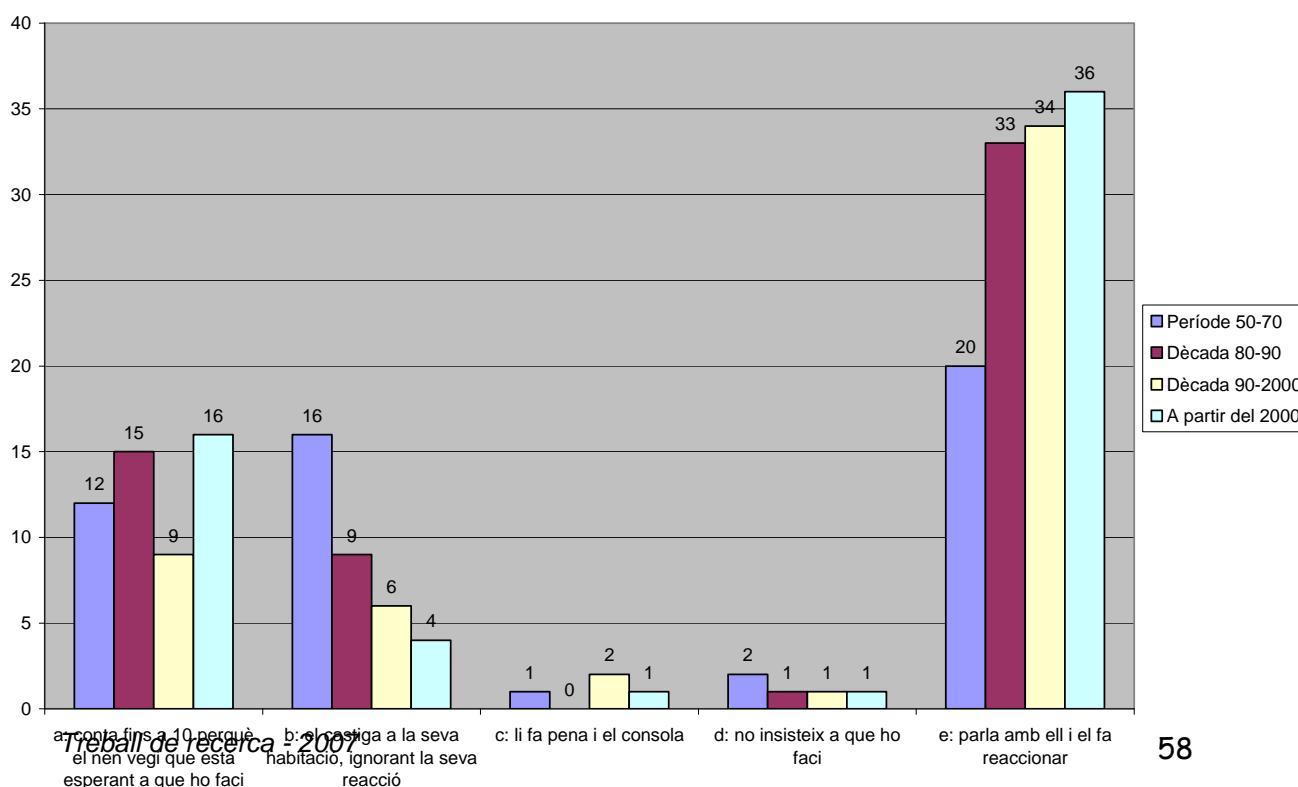
Antigament, les formes d'actuar dels adults vers als fills, era amenaçant-los amb conseqüències no molt agradables si no obeïen als seus pares, ja que representaven l'autoritat absoluta, de manera que amb aquest sistema i amb la duresa dels assots, no es permetia la voluntat del nen.

En aquesta gràfica, podem observar que durant els anys 50-70, en les famílies hi predomina un estil autoritari, és a dir, educaven amb més control tot deixant de banda l'afecte. Tot i així, també podem veure que no totes les famílies són iguals, que també hi havia famílies on educaven amb un estil més assertiu, és a dir, equilibrant el control segons l'edat i amb més afecte. A més, podem veure una minoria en la opció **b** i **c**, on l'estil és més sobreprotector, és a dir, amb menys control i més afecte, o bé més permissiu.

Pel contrari, podem veure que actualment, les famílies tenen un estil més assertiu o bé amb un estil més permissiu, és a dir, amb menys control i més/menys afecte i que, per l'altre banda, l'estil autoritari i sobreprotector no solen abundar.

En la dècada 80-90 i 90-2000, podem observar que també predominen les famílies que eduquen amb un estil més assertiu, encara que això no treu que hi hagi una minoria que eduquin amb un estil autoritari, sobreprotector o permissiu.

III.11. Quan el vostre fill no vol obeir com actua?

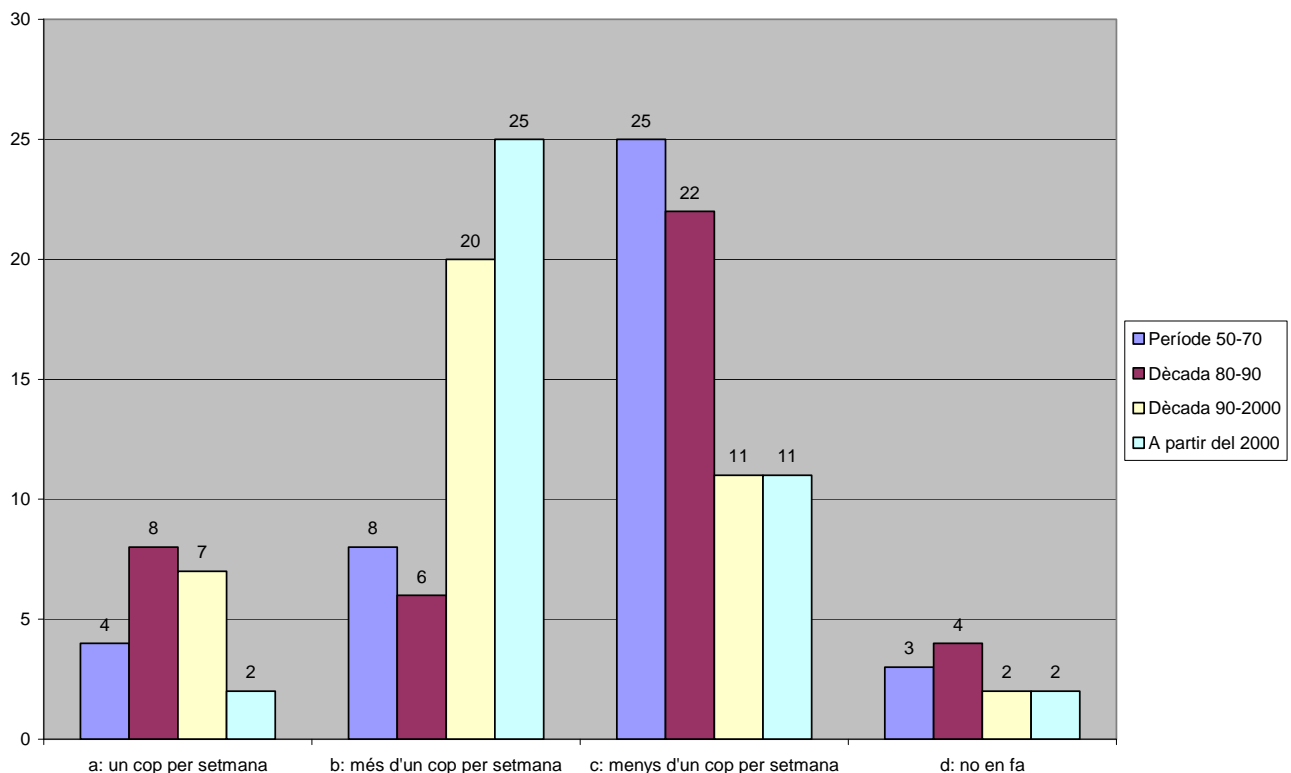

En aquesta gràfica, podem observar que sigui quina sigui l'època, els pares, davant una desobediència del nen, el primer que fan és intentar parlar amb ell, perquè reaccioni i entengui que no està fent el correcte. També podem trobar pares més pacient, que pel contrari, contenen fins a 10 esperant a que el seu fill es doni compte que no ha d'actuar d'aquesta manera i rectifiqui.

Tot i això, podem observar que en els anys 50-70, els pares solien castigar els nens, perquè així aprenguessin a que els pares eren l'autoritat en aquella casa. En la dècada 80-90, també podem trobar algunes famílies que utilitzaven aquest sistema, però cada vegada és menys la gent que actua així.

Podem observar una minoria de famílies que davant una desobediència no insisteixen o bé cedeixen. Encara que aquest sistema sigui el més còmode perquè evites el enfrontament amb els fills, no és el més correcte, ja que d'aquesta manera els nens aprenen que mitjançant la desobediència, poden obtenir el que volen.

III.12. Fa rebequeries el seu fill? Amb quina freqüència?

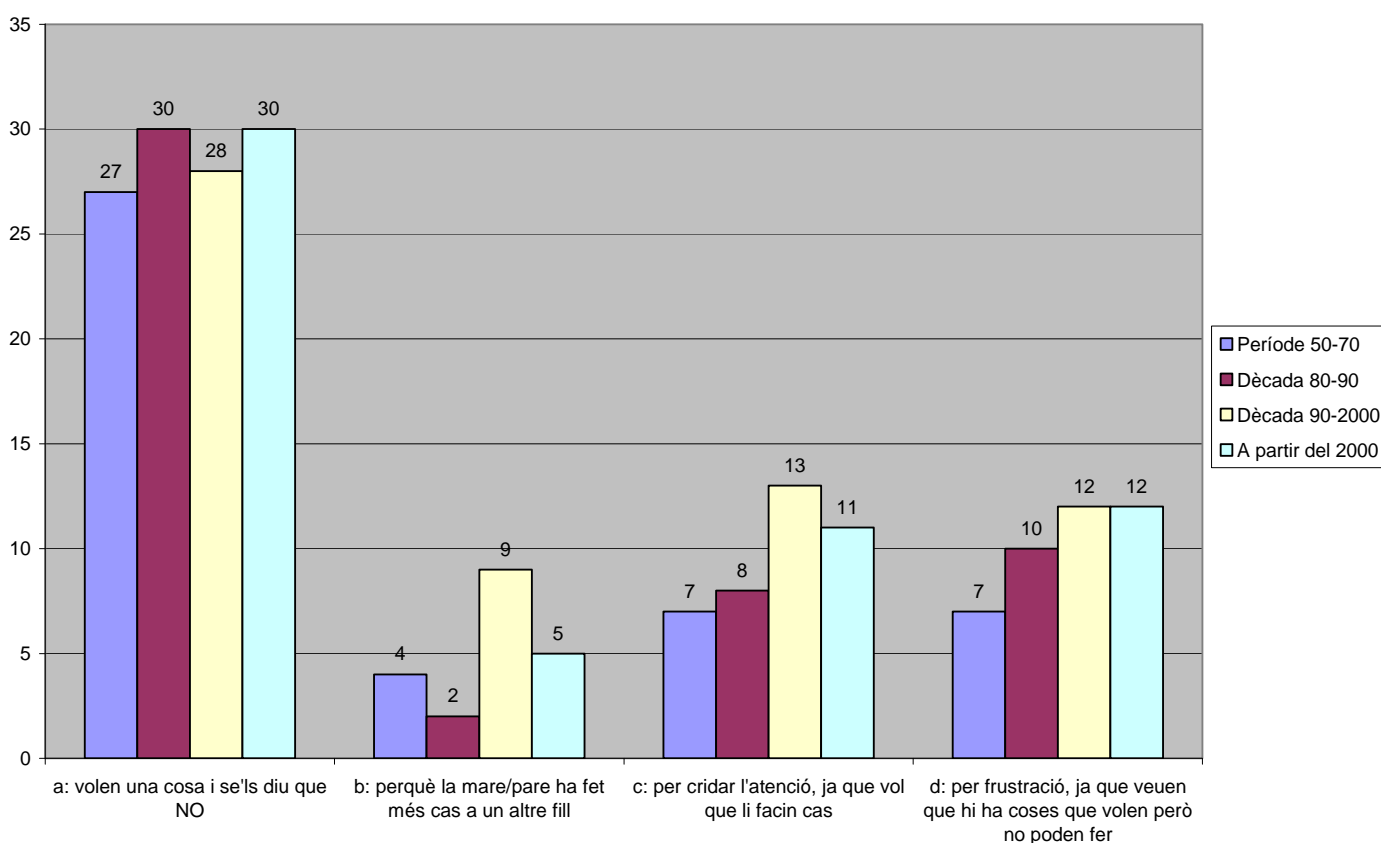

Antigament, els nens solien ser menys rebels, ja que es veien influenciats per l'entorn en el qual vivien, la manera d'educar dels pares...Els temps canvien, la societat també i això fa que actualment, els nens siguin més consentits, més capritxosos i que, per tant, tinguin més tendència a fer rebequeries quan no se'ls don el que desitgen.

En aquesta gràfica, podem veure que en els anys 50-70 i 80-90 els nens solien fer rebequeries menys d'un cop pers setmana, en canvi, en els anys 90-2000 i actualment, els nens solen fer rebequeries més d'un cop per setmana.

Tot i això, s'ha de tenir en compte, que moltes vegades els nens són més o menys rebels depenen del seu caràcter. Podem observar que en totes les èpoques, hi ha una minoria de nens, que no acostumen a fer rebequeries, o que per l'altre banda, en fan només un cop per setmana, tant abans com ara.

III.13. Per quin motiu comença la rebequeria?

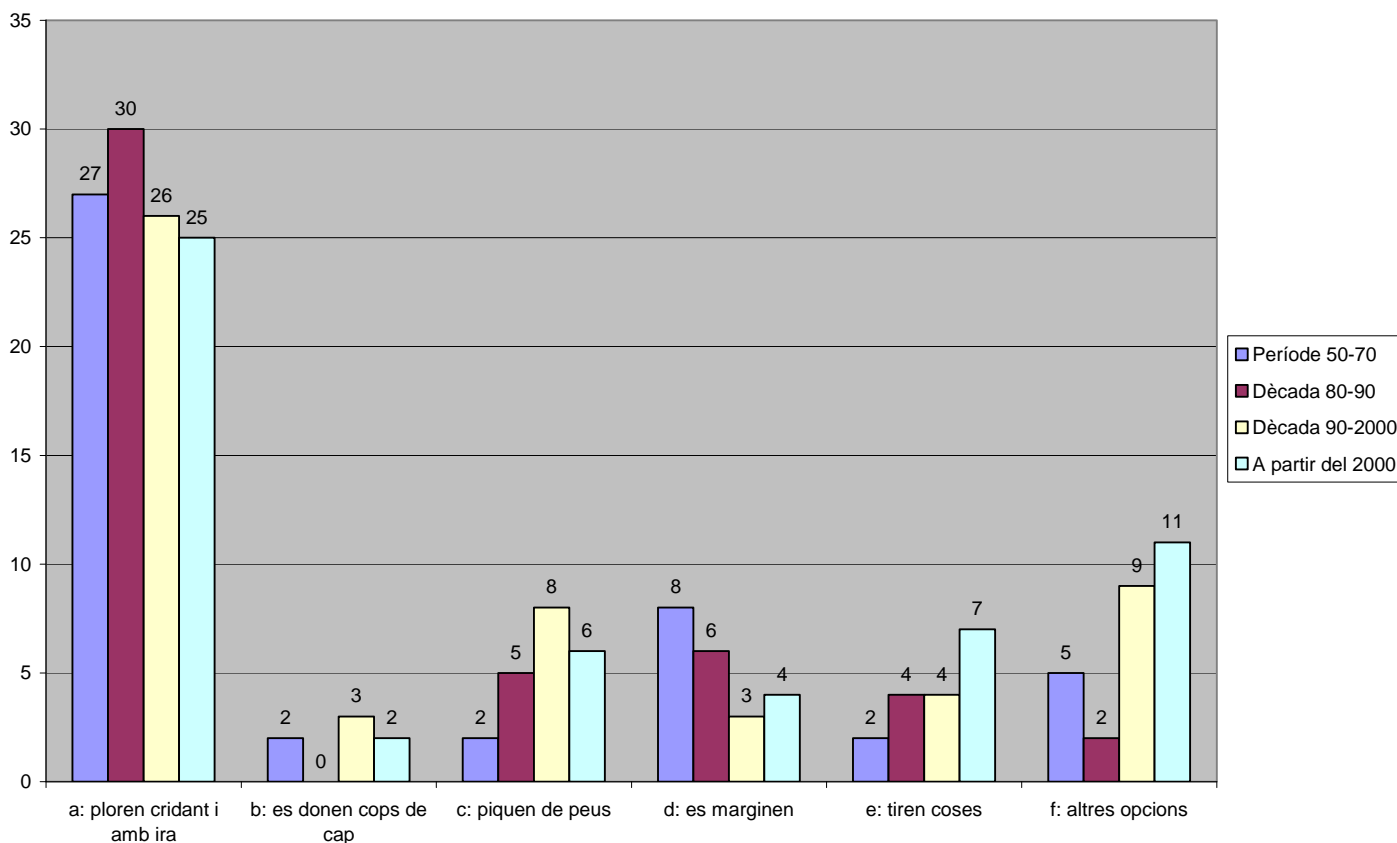

En aquesta gràfica podem observar que el motiu de les rebequeries, no depèn de l'època, ja que sol ser el mateix en cadascuna d'elles.

Per tant, podem dir que normalment els nens fan rebequeries perquè volen una cosa i se'ls diu que no, encara que també pot donar-se degut a que es frustren o perquè volen captar l'atenció dels pares.

En l'opció **b**, podem veure una minoria, ja que en algunes famílies on són més germans, a vegades els pares han d'estar pendents dels més petits i això provoca gelosia i manca d'atenció dels més grans. Però això no significa que no estiguin ben atesos els fills, sinó que a vegades en algunes situacions o circumstàncies no es pot estar per tot.

III.14. Manifestació de les rebequeries.

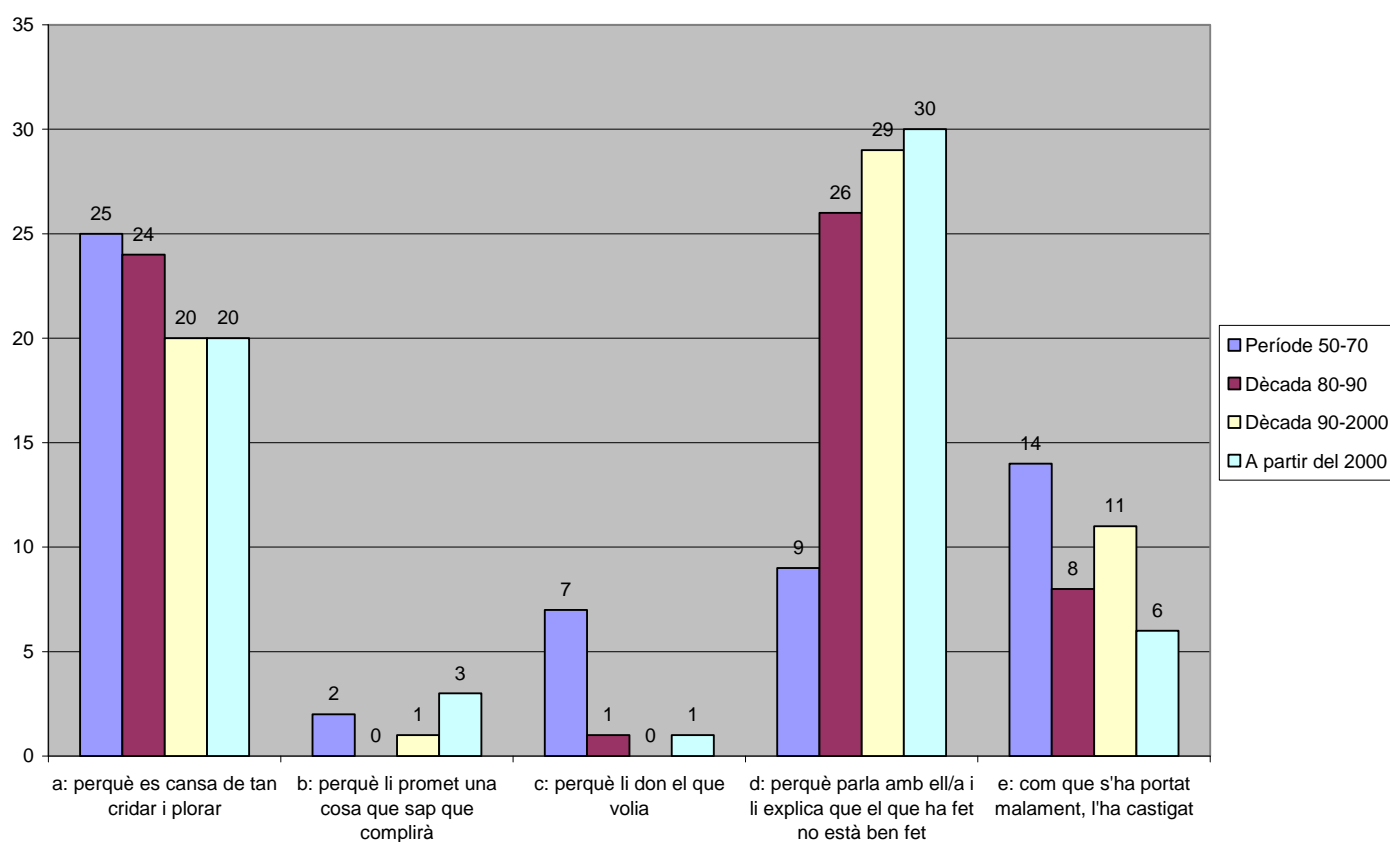
Plorar cridant i amb ira sol ser la manifestació més habitual en els nens de totes les èpoques.

Tot i això, s'ha de tenir en compte que el seu caràcter també el porta a actuar d'una manera o d'una altra.

Nens més rabiosos, poden arribar a donar-se cops de cap o bé picar de peus, fins i tot tirar coses. Per altre banda, els ens més tranquils, amb marginant-se ja en tenen suficient, com també plorant, però sense ira, que equivaldria a la opció **f**.

En aquesta gràfica, podem veure un equilibri bastant homogeni entre els diferents anys en cadascuna de les opcions.

III.15. Quan el seu fill fa una rebequeria, com acaba?

En la opció **a**: perquè es cansen de tan cridar i plorar, sol ser la manera d'acabar les rebequeries de la majoria dels nens de qualsevol any.

Una altra manera d'acabar-se sol ser perquè els pares parlen amb ell fent-lo reaccionar perquè entengui que el que ha fet no estava bé.

Durant els anys 50-70, també solien castigar els nens quan feien una rebequeria, encara que aquest sistema no s'ha oblidat al llarg dels anys, ja que actualment es segueix fent.

Normalment, com podem veure, els pares no solen fer promeses amb els fills, ja que és difícil de mantenir-les, i els fills, poden acabar desconfiant dels pares en veure que no compleixen el que diuen.

Cal remarcar que en l'opció **c** ha sortit un resultat inesperat, ja que en aquella època, no es solia donar al nen tot el que volia, ans el contrari. Però això no significa que hi hagués pares que ho fessin, com podem veure en la gràfica

5. Conclusió

En finalitzar aquest treball de recerca, puc distingir entre dues classes de conclusions: En primer lloc, puc reafirmar la meva hipòtesi: els models educatius i familiars han canviat al llarg dels temps. Per tal de comprovar-ho i poder demostrar-ho, m'ha calgut un instrument, que en el meu cas, han estat unes enquestes sobre les rebequeries i l'educació, dedicació dels pares als fills.

Fa uns anys, els pares es definien en un model més autoritari: representaven una autoritat en aquella casa, i no es deixaven portar per l'afecte, és a dir, si el fill no es comportava correctament, tenia el que mereixia. En canvi, avui en dia, els pares tot i que a vegades tenen un estil educatiu més assertiu, és a dir, saben equilibrar el control segons l'edat; en molts casos segueixen el model permissiu o sobreprotector ja que es deixen portar per un excés d'afectivitat.

Aquesta diferència d'educació d'abans amb la d'ara, la veuríem en la dedicació dels pares, sobretot de la mare, als seus fills. Antigament, la mare normalment no solia treballar fora de casa, en canvi, actualment sí i això provoca que pugui veure menys hores als seus fills. A més, s'ha de tenir en compte que avui en dia, els nens passen més hores davant de la televisió que no pas jugant amb els seus pares o avis, cosa que això no passava antigament, ja que no solia haver-hi televisió a les cases.

Un altre motiu, seria el nucli familiar. En les cases d'abans, hi vivien els avis i això facilitava la tasca educativa, ja que quedava més repartida; en canvi, avui en dia, no sol passar ja que els avis no acostumen a viure a casa i els nens solen passar més hores fora de casa que a casa amb els pares.

En segon lloc, amb aquest treball he après el procés d'elaboració d'enquestes, i que en aquest hi ha una fase que s'ha de tenir en compte sempre i és la de fer una prova pilot, és a dir, abans de repartir-les a tota la gent que necessito, donar unes primeres enquestes provisionals a una minoria, per tal de veure si estan ben fetes, si s'entenen correctament i també per veure si s'han de construir les preguntes d'una altra manera per assegurar una resposta el més sincera possible.

A part d'això, també considero que aquest treball m'ha ajudat a aprendre a no solament recopilar la informació, rellegir-la i treballar-la, sinó que també a fer-la meva, construint el meu aprenentatge, en definitiva, fer una bona recerca.

6. Agraïments

M'agradaria deixar constància que sense algunes persones, aquest treball no hauria estat possible.

En primer lloc, m'agradaria donar les gràcies a la meva tutora d'aquest treball, la Meritxell Serra i a la Pili Matamala, professora i coordinadora d'educació infantil que m'han ajudat en tot moment a tirar endavant aquest treball.

En segon lloc, agrair a la meva família per haver-me recolzat en els moments més difícils, especialment a la meva tia Mercè i al meu pare, i també m'agradaria tenir en compte a la Dolors Turón, professora de l'escola de Sils.

En tercer lloc, i el més important, tenir present a totes aquelles persones que han col·laborat omplint les enquestes, ja que sense elles, no hauria estat possible aquest treball.

7. Bibliografia

7.1. Recursos a la xarxa

http://www.healthsystem.virginia.edu/uvahealth/peds_growth_sp/temptant.cfm

http://www.healthsystem.virginia.edu/uvahealth/peds_growth_sp/genstand.cfm

http://www.healthsystem.virginia.edu/uvahealth/peds_growth_sp/dspln.cfm

<http://psicologa-sos.blogspot.com/2007/07/psicologa-sos.html>

<http://www.aibarra.org/enfermeria/sicologia/tema17.htm>

<http://www.tuotromedico.com/temas/rabietas.htm#2>

www.albebe.com/cgi-bin/albebe/1a5.pl?632.html

<http://www.edufuturo.com/educacion.php?c=2606&>

<http://www.atcenit.com/rabietas.html>

<http://www.atcenit.com/llegadaNuevoHermano.html>

<http://www.somospadres.com/modules.php?name=News&file=article&sid=8062>

<http://www.somospadres.com/modules.php?name=News&file=article&sid=7831>

<http://www.somospadres.com/modules.php?name=News&file=article&sid=7890>

<http://www.quiainfantil.com/educacion/comportamiento/consecuencias.htm>

<http://www.quiainfantil.com/educacion/temasespeciales/diceno.htm>

http://www.healthsystem.virginia.edu/uvahealth/peds_growth_sp/temptant.cfm

<http://www.zonapediatrica.com/mod-htmllpages-display-pid-325.html>

<http://www.solohijos.com/html/articulo.php?idart=198&PHPSESSID=34d0dd2afab3f>

<http://www.solohijos.com/html/articulo.php?idart=184&PHPSESSID=34d0dd2afab3f>

<http://www.solohijos.com/html/articulo.php?idart=245&PHPSESSID=34d0dd2afab3f>

<http://www.solohijos.com/html/articulo.php?idart=284&PHPSESSID=34d0dd2afab3f>
<http://www.solohijos.com/html/articulo.php?idart=46&PHPSESSID=34d0dd2afab3f>
<http://www.solohijos.com/html/articulo.php?idart=109&PHPSESSID=34d0dd2afab3f>
http://www.losninosensucasa.com/question_detail.php?id=350
http://www.educadormarista.com/Padres/la_autoridad_educativa_familiar.htm
http://www.padresehijos.org/html/01articulos/006_berrinches.html
<http://www.educacioninicial.com/ei/contenidos/00/2350/2362.asp>
<http://www.educacioninicial.com/ei/contenidos/00/0400/424.ASP>
http://www.losninosensucasa.com/question_detail.php?id=203
<http://www.embarazada.com/Bebe0011C.asp>
<http://www.embarazada.com/Bebe0011.asp>
<http://www.conmishijos.com/?gclid=CMe6z8iXy40CFRnjEAoddBNngw>
<http://www.psicopedagogia.com/articulos/?articulo=300>
<http://www.infoaceim.com/recetas/rabietas.htm>
http://www.planetamama.com.ar/view_nota.php?id_nota=101
<http://www.ideasrapidas.org/obediencia.htm>
http://www.proyectosalohogar.com/Diversos_Temas/Obediencia.htm
<http://www.educacioninfantil.com/printarticle92.html>
http://es.wikipedia.org/wiki/Psicolog%C3%ADa_evolutiva
http://www.cepvi.com/articulos/desarrollo_cognitivo.shtml
http://www.cepvi.com/articulos/desarrollo_motor.shtml
<http://www.cepvi.com/articulos/erikson.shtml>
http://www.cepvi.com/articulos/desarrollo_moral.shtml
www.monografias.com
<F:\Implicaciones Educat.htm>

7.2. Llibres

- Krauss, heike y knoller, Rasso; Sobrevivir a los berrinches, RBA , 1999.
- Pearce, John; Berrinches, enfados y pataletas, Paidós, Barcelona,1995.
- Baum, Heike; ¡Lo quiero ahora!, Ediciones Oniro, S.A.

